

Aan Zijne Excellentie
de Minister van Binnenlandse Zaken,
te
's-GR A V E N H A G E.

1.

1444.389

29 augustus 1979

Stakingsacties in Rotterdamse havens.

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie een rapport aan te bieden
betreffende bovengenoemd onderwerp.

DE HOOFD VAN DE DIENST

 Mr. P. de Haan

Dit rapport bestaat uit 3 blz.

STAKINGSACTIES IN ROTTERDAMSE HAVENS

Met betrekking tot de recentelijk uitgebroken stakingen in Rotterdam kan, in aanvulling op hetgeen daaromtrent meer algemeen bekend is, het volgende worden opgemerkt.

1. Er zijn aanwijzingen dat in het initiatief tot de op 22 augustus uitgebroken wilde staking van de sleepbootbemanningen bij SMIT INTERNATIONALE een rol is gespeeld door restanten van marxistisch-leninistische (maoïstische) groeperingen, die zich ook tijdens de havenstaking in 1970 hebben gemanifesteerd. Vaststaat anderzijds dat vanaf het begin op deze actie is ingespeeld door de CPN, die al geruime tijd bezig is acties voor te bereiden in de chemische en vleeswarenindustrie, bij de Hoogovens en vooral ook in de havens. Deze partij doet dit in het kader van haar campagne tegen Bestek '81, die op 29 september a.s. voorlopig moet culminereren in een "Groot Sociaal Forum" te Den Haag, waarop een "progressief alternatief van onderop" zal worden gepresenteerd tegenover het matigingsbeleid van de regering. Aan de vooravond van de wilde staking schreef het CPN-dagblad "De Waarheid" dat "een massale beweging voor goede CAO's, ook in de havens, betekent dat de bijl wordt gezet aan de wortels van Bestek '81", een "regeringsprogramma dat dient om de ondernemersbelangen veilig te stellen".
2. Meteen na het uitbreken van de staking werd de CPN-bestuurder en -landelijk bedrijfswerk-secretaris S. GEUGJES in Rotterdam gedetacheerd om de partij-activiteit aldaar te coördineren. Als een der belangrijkste stakingsleiders ontpopte zich spoedig de sleepboot-machinist en CPN-bestuurder C.A. van der ZANDEN, die tevens secretaris is van het Actiecomité Rotterdamse Havenarbeiders (ARH). Dit geheel door de CPN gedomineerde "brede comité van georganiseerden en ongeorganiseerden" werd reeds vorig jaar opgericht om eventuele acties te gaan leiden. Het bestuur van het ARH bestaat uit de CPN-ers Ph. SCHULTS (voorzitter), C.A. van der ZANDEN (secretaris) en penningmeester, die in dezelfde samenstelling het bestuur vormen van de bedrijfspgroep Haven van het CPN-district Rotterdam. De heer Van der ZANDEN werd in 1977 als vakbondslid

geroyeerd, toen hij ook al buiten de vakbeweging om tot acties in de Rotterdamse havens aanzette. Hij heeft echter op zijn collega's bij SMIT INTERNATIONALE nog steeds grote invloed, zoals afgelopen voorjaar nog bleek toen hij via een vrije lijst met overgrote meerderheid in de ondernemingsraad werd gekozen.

3. Het ARH heeft in de stakingsactie bij de sleepdiensten kennelijk een geschikte aanloop gezien naar een algemene staking van de havenarbeiders, die in tegenstelling tot hun sleepbootcollega's nog steeds geen nieuwe CAO hebben. Dit laatste is niet in de laatste plaats te wijten aan het ageren van het ARH, dat de CAO-onderhandelaars van de vervoersbonden steeds voor de voeten heeft gelopen met eigen eisen (o.a. f.30,-- netto per week erbij, 60-jarige pensionering, invoering van een vijfploegendienst), die door tal van ledenvergaderingen werden overgenomen. Mede als gevolg daarvan werd het bij de onderhandelingen bereikte principe-accord begin juni bij referendum door een kleine meerderheid der vakbondsleden afgestemd en liep de spanning in de haven de afgelopen maanden hoog op.

Het ARH heeft van deze grimmige stemming gebruik gemaakt door in de gehele haven op te roepen tot solidariteit met de stakers bij de sleepdiensten. De solidariteitsacties kwamen pas goed op gang na de uitspraak in het kort geding, dat SMIT INTERNATIONALE had aangespannen tegen 16 stakende werknemers, die overigens juridisch werden bijgestaan door de CPN-advocaat mr. B.E.J.M. TOMLOV en

, die lid is van het Centraal Comité van de SP.

Meteen na het bekend worden van de uitspraak van de Rotterdamse rechtbankpresident trokken leden van het ARH met megafoons en geluidswagens de haven in om tot solidariteit aan te zetten. Het directe gevolg hiervan was dat in vele havenbedrijven het werk werd neergelegd, zodat de haven grotendeels lam kwam te liggen.

4. Hoewel het ARH een belangrijke organiserende rol speelt, zou het onjuist zijn de stakingsacties geheel op rekening van dit comité te schrijven gelet reeds op de algehele ontevredenheid in de haven. Bovendien wordt steeds nadrukkelijker op de situatie ingespeeld door enkele extreem linkse, vooral marxistisch-leninistische groe-

peringen, zoals de GML (Groep Marxisten-Leninisten), de KEN-ml (Kommunistische Eenheidsbeweging Nederland-marxistisch leninistisch) en de al eerder genoemde SP. Vanuit deze sfeer is de aanzet gegeven tot een concurrerend actiecomité, dat inmiddels in een machtsstrijd met het ARH verwickeld is.

Het gevaar bestaat dat de acties zich nog verder zullen uitbreiden naar bijvoorbeeld de petro-chemische industrie en ook naar de Amsterdamse haven, waar enkele maanden geleden een aan het ARH verwant Komitee van Amsterdamse Havenarbeiders is opgericht.

29 augustus 1979

**Aan Zijne Excellentie
de Minister van Binnenlandse Zaken,
te
's-GRAVENHAGE.**

1.

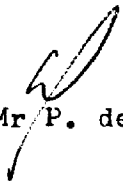
1444.394

31 augustus 1979.

**Extremistische invloeden in
havenstakingen.**

**Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie een rapport aan te bieden
betreffende bovengenoemd onderwerp.**

HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr. P. de Haan.

Dit rapport bestaat uit 2 blz.

EXTREMISTISCHE INVLOEDEN IN HAVENSTAKINGEN

1. Reeds gedurende de eerste stakingsdagen werd de spanning in het Rotterdamse havengebied extra opgevoerd door de zich snel toespitsende machtsstrijd over de leiding van de stakingsacties tussen enerzijds het door de CPN beheerste Aktiecomité Rotterdamse Havenarbeiders (ARH) rond de heren C.A. van der ZANDEN en Ph. SCHULTS en anderzijds de nog radicalere actiegroep van "marxisten-leninisten" rond de heer J. STAVINGA en leden van de SP (Socialistische Partij) en de GML (Groep Marxisten-Leninisten met het blad "Rode Morgen"). Onder de stakende arbeiders groeide de ergernis over deze steeds duidelijker aan de dag tredende onenigheid en met name van CPN-zijde vreesde men dat de staking hierdoor voortijdig zou verzanden of een ongewenste wending zou nemen.

Onder druk van deze ontwikkeling besloten de rivaliserende groeperingen tijdens een bijeenkomst op 29 augustus hun politieke geschillen terwille van de actie-eenheid voorlopig opzij te zetten en een Gezamenlijk Aktiecomité "op brede basis" te vormen met daarin twee vertegenwoordigers van alle betrokken havenbedrijven. Nog diezelfde avond wees de nieuwe actieleiding als voorzitter aan de CPN-er G. KLAASSEN en als woordvoerders de eerdergenoemde heren SCHULTS en STAVINGA. In het clubhuis SARTO werd een actiecentrum ingericht met een permanente bezetting van twaalf man.

2. Hoewel de eenheid naar buiten toe thans hersteld schijnt, lijkt de "maoistische" groep de situatie verder te willen laten escaleren, terwijl er aanwijzingen zijn dat de aan de CPN verwante groep aanstuurt op een compromis met de Vervoersbonden. Het ziet er naar uit dat de CPN op een geschikt moment - net als tijdens de havenstaking in 1970 - tussen de partijen in wil gaan zitten door onderhands aan vakbondsvertegenwoordigers nieuwe eisen voor te leggen, die voor dezen in uiterste instantie nog net aanvaardbaar kunnen zijn. Wanneer de Vervoersbonden deze eisen uiteindelijk in hoofdlijnen zouden willen overnemen, zou de CPN tenslotte toch nog met de eer gaan strijken en tegelijkertijd haar conflict met de vakbeweging enigermate hebben bijgelegd.

De CPN beseft waarschijnlijk heel' goed dat, als zij nog verder blijft inspelen op de tegenstellingen tussen vakbondsleiding en -leden, zij ernstige schade zou toebrengen aan haar positie in de vakbeweging als geheel, die zij in de afgelopen jaren nu juist zo-
zeer versterkt heeft. Het is zeer twijfelachtig, dat de CPN-groep meteen al akkoord zal gaan met de op 30 augustus door de Vervoers-
bonden FNV geformuleerde CAO-eisen (nog nader in te vullen "her-
structurering" van de lonen, een extra vakantiedag en vervroegde
uittreding vanaf 62 jaar). Anderzijds hebben de bonden de werkgevers
laten weten dat zij de stakingsacties wel eens konden overnemen,
wanneer het nu zo spoedig mogelijk te openen CAO-overleg geen resul-
taten heeft opgeleverd vòòr 4 september te 17.00 uur.

3. Intussen probeert de CPN in het kader van haar landelijke
campagne tegen Bestek'81 de acties ook buiten Rotterdam uit te brei-
den. Allereerst probeert zij overal in den lande de solidariteit
met de Rotterdamse stakers gestalte te geven door financiële acties,
waarvan de resultaten overigens voorlopig nogal schriel afsteken te-
gen de financiële bijdragen van vele duizenden guldens, die de SP
(Socialistische Partij) ter beschikking heeft gesteld. Voorts heeft
de CPN zich nogal wat moeite getroost ook in de Amsterdamse haven
stakingen te ontketenen via het door haar overheerste Komitee van
Amsterdamse Havenarbeiders (KAH). Inderdaad werd ook de haven van
Amsterdam op 29 augustus getroffen door een vrijwel algemene staking,
waarop het KAH echter zo weinig greep wist te krijgen, dat deze tot
grote woede van de CPN-leiding in eerste aanleg reeds binnen 24 uur
verliep.

In Groningen zint het CPN-district onder leiding van partij-
bestuurder F. MEIS op acties in de scheepsbouw en de strokarton-
industrie, terwijl in andere partijdistricten ongetwijfeld soortgelijk
acties worden overwogen. De CPN-leiding beschouwt dit alles als een
effectieve aanloop naar het door haar geïnspireerde Groot Sociaal
Forum op 29 september in Den Haag, dat in haar voorstelling een
wapenschouw moet worden van een "zo breed mogelijke" maatschappelijke
oppositie tegen het Kabinetsbeleid.

31 augustus 1979

Aan Zijne Excellentie
de Minister van Binnenlandse Zaken,
te
's-GR A V E N H A G E.

1.

1445.115

6 september 1979.

Havenstakingen nog niet
ten einde.

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie een rapport aan te bieden
betreffende bovengenoemd onderwerp.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr P. de Haan.

Dit rapport bestaat uit 3 blz.

HAVENSTAKINGEN NOG NIET TEN EINDE

1. Aanvankelijk leek men van CPN-zijde niet ontevreden te zijn over de nieuwe eisen, waarmee de Vervoersbonden de heropende onderhandelingen over de haven-CAO ingingen. Van die kant neigde men er dan ook waarschijnlijk toe om bij globale realisering van deze eisen aan te sturen op spoedige beëindiging van de stakingsacties. Volgens De Waarheid zou vanuit het Gezamenlijk Actie-comité van Rotterdamse Havenarbeiders (GARH) op 1 september te kennen zijn gegeven dat de eisen van de Vervoersbonden een "doorbraak" betekenden, die de mogelijkheid bood "verregaand aan onze eisen tegemoet te komen".

Zoals bekend hebben de CPN-stakingsleiders het echter in het GARH niet alleen voor het zeggen, maar zijn zij daarin op 29 augustus noodgedwongen terwille van de actie-eenheid samen gaan werken met marxistisch-leninistische groeperingen (m.n. de Socialistische Partij en de Groep Marxisten-Leninisten), die nog allerminst van een vergelijk willen weten. Zolang de stemming onder de Rotterdamse havenarbeiders over het geheel genomen zo grimmig blijft als thans het geval is, zijn de CPN-ers binnen het GARH wel genoodzaakt met de meer radicale lijn te blijven meegaan, willen zij de greep op de acties niet volledig verliezen.

2. Er zijn sterke aanwijzingen dat de CPN-leiding niet erg gelukkig is met de ontstane situatie in Rotterdam, omdat zij de vakbeweging niet verder tegen zich in het harnas wil jagen. De gang van zaken wordt ter plekke nauwlettend in de gaten gehouden en begeleid door de CPN-kopstukken G. HOOGENBERG, lid van het Dagelijks Bestuur, en S. GEUGJES, landelijk hoofdverantwoordelijke voor het bedrijfswerk van de partij.

In de morgen van 4 september hielden volgens De Waarheid "duizenden" Rotterdamse havenarbeiders onder auspiciën van het GARH een demonstratieve tocht van het Afrikaanderplein naar het kantoor van Scheepvaart Vereniging Zuid en naar het districtskantoor van de

Vervoersbonden FNV, waar door een delegatie onder meer nieuwe eisen op tafel werden gelegd, te weten een uitkering ineens van 500 gulden en doorbetaling van de gestaakte dagen. Men mag aannemen dat deze opvoering der eisen niet door de CPN-groepering is geëntameerd, maar door de radicalere ml-elementen. Overigens werd aan deze demonstratieve betoging op nogal opvallende wijze deelgenomen door een solidariteitscomité van Havenvrouwen, dat geheel vanuit de CPN is opgezet en geleid.

3. Een ander blijk van de meer tegemoetkomende CPN-houding ten opzichte van de vakbeweging was een opmerking van CPN-bestuurder C. van der ZANDEN als woordvoerder van de stakende sleepbootbemanninge tijdens een gesprek met het bestuur van de Vervoersbonden FNV op 3 september. De heer van der ZANDEN verklaarde bij die gelegenheid nadrukkelijk dat de staking niet tegen de bonden was gericht, maar tegen de werkgevers. Dit gesprek werd trouwens als "sfeer verbeterend" getypeerd door woordvoerders van de bonden, die de gestelde eisen intussen wel als "onmatig en onjuist" bleven betitelen.

De actieleiding van de sleepbootbemanningen is nog steeds in handen van de heer van der ZANDEN, die daarbij echter gesecondeerd wordt door de SP-ers A. van der ZWAN en K. KRAAYEVELD. Zij hebben inmiddels daadwerkelijke solidariteit ervaren van de personeelsleden van de Nieuwe Rotterdamse Sleepdienst, die op 4 september het werk voor 24 uur neerlegden, wat ook het gehele Europoort- en Maasvlaktegebied lamlegde. Een deel van de stakers bij de stadssleepdiensten zou de eis van vijftig gulden erbij dit jaar voorlopig willen inslikken en weer aan de slag willen gaan, als de gestaakte dagen tenminste zouden worden doorbetaald. Een ander deel zou evenwel juist tot hardere acties willen overgaan en de rest daarin door intimidatie proberen mee te krijgen.

4. Het nieuwe resultaat van het haven-CAO-overleg werd vrijwel onmiddellijk na het bekend worden ervan in de avond van 4 september resoluut van de hand gewezen door de beide officiële woordvoerders van het GARH, de heren J. STAVINGA (van ml-huize) en Ph. SCHULTS (lid CPN). De volgende morgen gaven de havenarbeiders massaal gehoor aan de oproep van het GARH om de stakingen onverminderd voort te zetten.

Het ziet er naar uit dat de CPN-ers aan het stakingsfront min of meer tegen heug en meug besloten hebben te blijven meedoen met de stakingsacties en zo nodig zelfs met de van ml-zijde voorgestane hardere acties zoals bezettingen en blokkades, teneinde niet buitenspel te komen staan. De CPN-leiding is hierin meegegaan, maar tracht wellicht vanachter de schermen de toestand in de Rotterdamse haven zoveel mogelijk te apaisereren.

Tegelijkertijd probeert de CPN de acties buiten Rotterdam verder te laten uitbreiden tot een grote landelijke loonbeweging in het kader van haar anti-Bestekcampagne en het naderend hoogtepunt daarin tijdens het Groot Sociaal Forum op 29 september in Den Haag. Men denkt daarbij waarschijnlijk o.a. aan acties in de bouw, de petro-chemie, bij Hoogovens, de Groningse scheepsbouw en strokarton-industrie en met name ook het Amsterdamse havengebied. Inderdaad is de Amsterdamse haven op 5 september opnieuw grotendeels plat komen te liggen, maar het aandeel daarin van de kant van de CPN of van eventuele andere extreme groeperingen laat zich voornamelijk moeilijk kwantificeren. Wel is duidelijk dat de actiebereidheid niet zo groot is in de Amsterdamse haven, waar de zaken immers aanmerkelijk minder florissant gaan dan in Rotterdam.

De financiële solidariteit met de Rotterdamse havenstakers, die door de CPN en aan haar verwante comité's georganiseerd wordt, begint nu ook goed van de grond te komen en belooft reeds vele tienduizenden guldens. Bekend werd ook dat twee vertegenwoordigers van de CP-België in Rotterdam gesprekken hebben gehad over eventuele solidariteit vanuit de Antwerpse haven.

6 september 1979.

Dit rapport bestaat uit 2 blz.

ROTTERDAMSE en AMSTERDAMSE HAVENSTAKINGEN

1. Nadat de CPN-leiding na het bekend worden van het CAO-onderhandelingsresultaat op 4 september zich enigszins schoorvoetend is blijven opstellen achter de stakingsacties in Rotterdam, heeft zij kennelijk besloten het de eerstkomende dagen hard te spelen om een spoedige beëindiging van de stakingen te forceren. Men beseft in deze kring blijkbaar ook dat de zaak met het oog op de steeds meer benarde financiële positie van de stakers niet al te lang meer slepen kan blijven om toch nog een gunstig eindresultaat in de wacht te kunnen slepen.

Van CPN-zijde blijft men zich daarbij voorlopig afzetten tegen de vakbondsleiding, die - aldus De Waarheid van 7 september - "over alles en iedereen heen haar beleid" bepaalt, "met voorbijgaan aan de besluiten van de ledenvergaderingen". Het CPN-dagblad meent daarom dat "een werkelijk accoord, dat uitgaat van de op de ledenvergaderingen van de vakbond geformuleerde eisen niet tot stand kan komen buiten hen die de actie voeren en leiden". De CPN hoopt via haar mensen, die leiding geven aan de acties, een rol te kunnen spelen in de oplossing van het conflict. O.a. om daartoe de gunstigste uitgangspositie te kiezen komen de belangrijkste CPN-verantwoordelijken, onder wie voorzitter H. HOEKSTRA, bedrijfswerksecretaris S. GEUGJES, de Rotterdamse stakingsleiders en en enkele partijbestuurders in de middag van 7 september in Rotterdam in vergadering bijeen.

2. In Amsterdam, waar op 5 september in de voornaamste havenbedrijven 24-uursstakingen uitbraken, heeft de CPN-leiding zich veel moeite getroost deze acties te doen voortzetten en verharden. Tijdens een massa-meeting bij het Amsterdamse Havenbedrijf op 6 september wisten de Rotterdamse stakingsleider (lid CPN) en de zieke, maar van zijn bed gelichte CPN-actievoerder, de havenarbeiders inderdaad tot voortzetting van de actie te bewegen.

Er werd meteen een actieleiding van zeven man geformeerd, waarvan in elk geval deel uitmaken de CPNers en

. Later werd het actiecomité nog met een tiental personen uitgebreid, onder wie het GML-lid . Meteen na de massabijeenkomst begon men de haven te "dweilen" om ook nog werkende havenbedrijven door "overtuiging en discussie" plat te krijgen. In de loop van 7 september is het merendeel van de Amsterdamse havenarbeiders voorlopig weer aan de slag gegaan.

3. In Rotterdam zijn de stakingsacties op 6 en 7 september voortgezet en uitgebreid. Vanuit het gezamenlijk Actiecomité van Rotterdamse Havenarbeiders, waarin CPN-ers en m.l.-figuren samenwerken, zijn verschillende pogingen ondernomen om werkwilligen van kleinere bedrijven en ook kantoorpersoneel het werken te beletten. Al met al kon de situatie in de Rotterdamse haven als chaotisch en uiterst gespannen worden omschreven. De spanning is nog aanmerkelijk verhoogd door de ontruiming door de politie van de gebouwen van SMIT INTERNATIONALE en van de SHB in de nacht van resp. 6 en 7 september, welke gebouwen door stakende sleepbootbemanningleden waren bezet. Men is in deze kring nu vastbesloten om de komende dagen met soortgelijke of nog hardere acties door te gaan. De mogelijkheid dat daarbij overgegaan zal worden tot blokkade van de Maas dient serieus genomen te worden.

Tijdens de inmiddels gebruikelijke ochtendbijeenkomst op het Afrikaanderplein op 7 september kondigde actieleider aan dat de zaken nu "op scherp" gezet zullen worden. Op maandagmorgen 10.00 uur zal op dezelfde plaats een massabijeenkomst plaatsvinden, waarvoor men alles wat mogelijk is op de been zal proberen te krijgen. Men krijgt de indruk dat vlak na het weekend een kritieke fase in de stakingsacties zal intreden, waarin met man en macht geprobeerd zal worden een zo gunstig mogelijke oplossing af te dwingen.

7 september 1979

Aan Zijne Excellentie
de Minister van Binnenlandse Zaken,
te
's-GR A V E N H A G E.

1.

1445.669

11 september 1979

Rotterdamse havenstakingen gaan door.

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie een rapport aan te bieden
betreffende bovengenoemd onderwerp.

HET HOOFD VAN DE DIENST

 Mr. P. de Haan

Dit exemplaar bestaat uit 3 blz.

ROTTERDAMSE HAVENSTAKINGEN GAAN DOOR

Het CB had zich tijdens een vergadering van de Federatieraad van de Vervoersbonden FNV op 6 september in Utrecht als enige in meerderheid tegen het op 4 september bereikte CAO-principe accoord gekeerd door o.a. te eisen, dat in hernieuwde onderhandelingen geprobeerd moest worden de overeengekomen loonsverhoging van f.28,50 bruto per week niet op 1 juli 1979 in werking te doen treden, maar op 1 januari 1979. Toen zij zich met deze opstelling binnen de Federatieraad geïsoleerd zagen, hebben negen van de vijftien CB-leden de consequentie daaruit getrokken door op te stappen. Bedoeling van de CPN was nu blijkbaar de Rotterdamse en Amsterdamse actiecomité's de eisen van de dissidente CB-leden te laten overnemen om via dezen toch weer tot overeenstemming te komen met de Vervoersbonden, die op grond daarvan opnieuw zouden moeten gaan onderhandelen met de werkgevers, aan wie dan onmiddellijke beëindiging van de stakingen kon worden beloofd.

De CPN lijkt vooralsnog niet in haar opzet te zijn geslaagd, want op 9 september werd bekend dat het Gezamenlijk Actiecomité van Rotterdamse Havenarbeiders (GARH) besloten had aan de oorspronkelijke eisen vast te houden en met de stakingsacties te blijven doorgaan. Wel suggereert "De Waarheid" op 10 september dat "naar verluidt bij een aantal havenondernemers de overtuiging begint post te vatten dat het to beter is op de een of andere manier meer tegemoet te komen aan het

verlangen de per 1 juli toegezegde loonsverhoging van f.28,50 per week bruto met terugwerkende kracht op 1 januari 1979 te doen ingaan. Onder andere de inmiddels afgetreden meerderheid van het centraal bedrijfs-groepenbestuur havens van de Vervoersbonden FNV heeft zich op dit standpunt gesteld", aldus het CPN-dagblad, dat in prijzende bewoordingen spreekt over "het aftreden van de onbezoldigde leden van het CB, die een goede houding hebben aangenomen tegenover degenen, die de mensen in de havens in de steek laten".

Het is inmiddels nog niet precies duidelijk geworden, waarop de nieuwe CPN-ouvertures in eerste instantie zijn stukgelopen. Mogelijk hebben de CPN-ers in het GARH de radicalere m.l.-figuren nog niet weten mee te krijgen en hebben zij geen scheuring in de actie-eenheid durven te riskeren. Verwacht mag evenwel worden dat de CPN een oplossing zal blijven zoeken in de richting, die zij op 7 september heeft uitgestippeld. Daarbij zal zij er eventueel niet voor terugschrikken de bedrijfsgroep havens los te weken van het FNV.

3. In elk geval riep het GARH tijdens de met spanning tegemoetgeziene massa-meeting op het Afrikaanderplein in de ochtend van 10 september op tot voortzetting van de staking, en wel "met alle kracht". De Waarheid van 11 september meldt dat de "duizenden" aldaar aanwezige stakers vervolgens "in grote eenheid en strijdvaardigheid" besloten door te gaan met hun acties. Maar volgens hetzelfde blad namen de beide officiële woordvoerders Ph.SCHULTS (CPN) en J. SPAVINGA (van m.l.-huize) stelling tegen de bewering dat het GARH "geen besprekingen zou willen aangaan", juist de ondernemers zouden "blijven weigeren aan de onderhandelings-tafel te gaan zitten". Het verhaal van de stakingsleiders tijdens de meeting, dat FNV-voorzitter KOK, burgemeester Van der LOUW en voorzitter van de FNV-Vervoersbonden SCHROËR bereid zouden zijn te bemiddelen om de f.28,50 bruto per week te laten ingaan op 1 januari in plaats van 1 juli 1979, is later door de heer KOK als "een pertinente onwaarheid" weersproken. De heer SCHULTS betoogde voorts dat er "bedrijven bekend zijn, waarvan de directies wel aan onze eisen tegemoet willen komen", iets wat intussen categorisch is ontkend door voorzitter PIETERS van de Rotterdamse havenwerkgevers.

Tijdens dezelfde massabijeenkomst werd namens de negen afgetreden CB-leden het woord gevoerd door de Brabantse CPN-districtsbestuurder

, die een snelle oplossing van het conflict mogelijk noemde "in de richting van het betalen van de f.28,50 met ingang van 1 januari in plaats van 1 juli 1979".

Tenslotte werd door het GARH opgeroepen om de stakingsposten te versterken en om te demonstreren bij het gebouw van de Vervoersbonden FNV in Rotterdam voor het openstellen van de stakingskassen. De Waarheid merkt zeer afstandelijk op dat "dit gebouw inmiddels door een groepje niet-havenarbeiders bezet blijkt te zijn", waartegen "het actiecomité zich heeft gekeerd". Het heeft er alle schijn van dat deze bezetting voor rekening komt van extremere groeperingen, waartegen de CPN momenteel moet opboksen. Overigens is van FNV-zijde te kennen gegeven dat geen beroep zal worden gedaan op politie-assistentie voor ontruiming van het gebouw.

Terwijl in Amsterdam het werk sinds 7 september weer overal is hervat, gaan de stakingsacties in Rotterdam onverminderd door. Volgens de Vervoersbonden FNV is er evenwel sprake van een sterk groeiend aantal werkwilligen, dat zich echter niet durft uit te spreken uit angst voor represailles.

11 september 1979

Aan Zijne Excellentie
de Minister van Binnenlandse Zaken,
te
's-GR AVE N H A G E.

1.

1446.063

14 september 1979.

Stand van Zaken bij de
havenstakingen.

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie een rapport aan te bieden
betreffende bovengenoemd onderwerp.

MET HOOFD VAN DE DIENST

Mr P. de Haan.

Dit exemplaar bestaat uit 5 blz.

STAND VAN ZAKEN BIJ DE HAVENSTAKINGEN

1. De havenstakingen worden althans door de initiatiefnemers en organisatoren niet zozeer als een sociaal-economisch conflict opgevat, maar veeleer als een politieke confrontatie met als inzet het Nederlandse maatschappijsysteem. Immers, praktisch alle personen, die zich bij het initiatief en de organisatie van de stakingsacties hebben doen gelden blijken te behoren tot communistische partijen als m.n. de CPN en de SP (Socialistische Partij), die er zeer duidelijk geprofileerde doelstellingen op na houde

De toporganen van deze partijen blijken vanachter de schermen rechtstreeks leiding te geven aan de acties, waaraan zeer gedisciplineerd uitvoering gegeven wordt door de "gewone" leden, die optreden als stakingsleiders, agitators of actievoerders op de achtergrond. De centraal geleid en slagvaardige partijapparaten zorgen voor de onmisbare organisatie en logistiek achter de stakingen, voorzien in de coördinatie van de financiël solidariteit, de verzorging van het benodigde drukwerk en vooral ook het aanreiken van de in haar eenzijdigheid "overtuigende" argumentatie.

Het is er deze partijen met zulke acties om te doen "de gewone mensen ervan bewust te maken, dat zij het door eendrachtig op te komen voor hun (klasse) belangen kunnen opnemen tegen de "schijndemocratie" van de gevestigde orde, tegen "de Haagse heren" en tegen de leiders van politieke partijen en vakbonden, die welbeschouwd allemaal het kapitalistisch systeem in stand zouden helpen houden.

2. Het was de CPN, die in dit voorjaar in een ontwerp-beginselprogram nog eens probeerde aan te tonen, dat er in de "beperkte" Nederlandse democratie allereerst behoefte is aan "massa-acties" zoals stakingen om door een dergelijke "democratische machtsvorming van onderop" veranderingen in het maatschappelijk systeem te kunnen "afdwingen". Dit langdurige proces van "democratische vernieuwing" is in haar opvatting onmisbaar als "overgangsfase naar het socialisme", naar een "nieuw type van Nederlandse samenleving", waarin "de arbeidersklasse als leidende kracht" kan optreden met "de CPN als meest bewuste component". De CPN is realistisch genoeg om in te zien, dat zulke massa-acties pas kans van slagen hebben als zij aan-

sluiten bij bestaande, zonodig aan te wakkeren ontevredenheid bij brede lagen der bevolking, die zij dan als "tijdelijke bondgenoten" met zich mee kan krijgen.

Kleine marxistisch-leninistische partijen als de SP zijn eveneens orthodoxe, maar meer radicale en "avonturistische" kaderorganisaties, die ervan uitgaan dat de socialistische maatschappij ten enenmale niet langs vreedzame weg bereikt kan worden, maar alleen door "een allesomvattende strijd om de macht", die juist georganiseerd moet worden op het stuk van de belangenbehartiging. Een partij als de SP schrikt daarbij niet terug voor het gebruik van gewelddadigheid of intimidatie om daarmee de kapitalistische establishment te provoceren tot reacties, die al op korte termijn tot "revolutionaire situaties" kunnen leiden.

Deze duidelijke verschillen in tactiek maken de CPN en de m.l.-groeperingen tot verbitterde vijanden, maar de CPN heeft - anders dan tijdens de havenstaking van 1970 - de m.l.-elementen deze keer trachten te neutraliseren door hen in "gezamenlijke" actiecomité's in te kapselen. De CPN ziet zich daardoor bij de huidige stakingen weliswaar gedwongen zo nu en dan in hardere acties en verdergaande eisen mee te gaan dan haar eigenlijk lief is, maar zij hoopt zo tenslotte toch haar pragmatischer tactiek te kunnen doorzetten, die pas op lange termijn de sociaal-economische en dan ook politieke ineenstorting van "kapitalistisch Nederland" moet bewerkstelligen. Overigens hebben enkele CPN-economen enige maanden geleden zowel in Amsterdam als in Moskou met Sowjet-specialisten gesproken over de wijze waarop ingespeeld kan worden op "de kapitalistische crisis".

3. De CPN, die al vanaf begin 1979 de arbeidsonrust in de Rotterdamse en Amsterdamse havens heeft proberen te stimuleren, was eigenlijk van plan wat later in de nazomer tot actie over te gaan. Toen echter m.l.-figuren op 22 augustus de lont in het kruitvat staken, was de CPN onmiddellijk paraat om de organisatie van de stakingen ter hand te nemen.

Binnen de inmiddels met m.l.-vertegenwoordigers uitgebreide "gezamenlijke" actiecomité's wil de "maoïstische groep" momenteel de eisen nog verder opvoeren en doorgaan met harde acties als bezettingen, maar is de CPN-meerderheid gekant tegen verdere escalatie en op 7 september feitelijk teruggevallen van de oorspronkelijk door haar zelf geformuleerde eis van f.30,-- schoon per week erbij op de eis van f.28,50 bruto met ingang van 1 januari 1979. Dit is zoals bekend sinds 4 september de eis van de meer-

derheid van het centraal bedrijfsgroepenbestuur havens van de Vervoersbond FNV, waarin de CPN een zekere invloed heeft.

Op 12 september noemt De Waarheid deze eis "een zo langzamerhand door iedereen gewenste oplossing", die alleen nog "gesaboteerd" wordt door de voorzitter van de Scheepvaartvereniging Zuid (SVZ) door "de havenbedrijven die op de stakingseisen willen ingaan" te "intimideren" met de dreiging van roeyement uit de SVZ. Voorts zinspeelt het blad voortdurend op "scheuren in het ondernemingsfront" en op nieuwe "bemiddelingspogingen" van niet met name genoemde personen. Van CPN-zijde wordt naar buiten toe nog wel geschermd met de oude eis van f.30,- schoon, maar dat is slechts bedoeld om de achterban "zoet" te houden en de Vervoersbonden onder extra druk te zetten. De CPN wil het namelijk, anders dan de m.l.-groeperingen, nog steeds blijven spelen via de vakbonden, met de bedoeling evenwel om de basis van de bonden zoveel mogelijk te "versterken" ten koste van een aantal vakbondsbestuurders die zij gewipt wil zien.

4. De CPN is reeds druk doende ook andere geledingen van de vakbeweging en andere maatschappelijke sectoren, waarin zij de laatste jaren een sterke positie heeft opgebouwd, te radicaliseren onder verwijzing naar het gebeuren in de havens. Volgens De Waarheid van 14 september heeft dat gebeuren "het gehele beeld in de sociale strijd grondig en definitief veranderd", omdat de "matigingspolitiek in de Rotterdamse havens schipbreuk heeft geleden". Deze staking heeft daarom "grote consequenties voor de loonpolitiek van de regering en de ondernemers en voor de positie van de vakbeweging", al was het alleen maar omdat zou zijn aangetoond dat er "buiten de mensen in de bedrijven, buiten de actieleidingen ..... in Nederland geen loonpolitiek te maken" is. Met instemming gewaagt de CPN-krant van de - inderdaad vaak op instigatie van partijleden gedane - "uitspraken van afdelingen en besturen van bij de FNV aangesloten bonden, waarin solidariteit betuigd wordt met de actie van havenwerkers en slepers en met de doelstellingen daarvan".

Triomfantelijk citeert De Waarheid de aankondiging van FNV-voorzitter KOK, dat de tot dusver door zijn organisatie gesteunde matigingspolitiek "niet meer te handhaven is" en dat "het havenconflict zijn schaduwen vooruit werpt" voor het loonbeleid van 1980. Dit is precies wat de CPN beoogd heeft met haar campagne tegen Bestek '81, die overigens evenzeer gericht is tegen de matigingsplannen van de politieke oppositie, welke zich daarmee zou hebben vervreemd van "de werkende bevolking".

De Waarheid van 14 september stelt tegenover de waarschuwing van IB/FNV-voorzitter GROENEVELT als zou door het "levensgevaarlijke" optreden van een handvol stakingsleiders de vakbondsdemocratie en zelfs de parlementaire democratie "opzijgeschoven" worden, dat de werkelijke democratie bestaat in de verwezenlijking van "de verlangens zoals die in democratische bewegingen van de massa's zelf worden geformuleerd". Een dag tevoren stelde CPN-voorzitter HOEKSTRA in een verklaring "alle progressieve mensen" voor de keuze zich "aan de kant van de regering Van AGT-WIEGEL en de grote ondernemers" op te stellen "of aan de kant van degenen, die daartegen een oppositie van de daad voeren". De heer HOEKSTRA riep op tot "een brede campagne ter ondersteuning van de actievoerders" om zo de stoot te geven tot het "alternatief van progressieve meerderheidsvorming".

5. Om de "nationale beweging voor een progressief alternatief van de daad" inderdaad landelijke omvang te geven probeert de CPN uit alle macht om ook buiten Rotterdam desnoods alleen maar symbolische solidariteitsacties van de grond te krijgen. Het Groningse CPN-district heeft besloten op 17 september onder leiding van partijbestuurder F. MEIS een 24-uursstaking te beginnen bij de strokartonfabriek Britannia te Oude Pekela, zo mogelijk gevolgd door soortgelijke acties bij andere bedrijven in de strokartonbranche, zoals de Dollard in Nieuweschans, en in de klein- en grootmetaal, zoals vooral scheepswerven. Nadat het CPN-districtsbestuur daartoe op 12 september heeft besloten, zal de actieleiding in de Amsterdamse haven, waarvan de harde kern bestaat uit CPN-ers en een enkel lid van de Groep Marxisten-Leninisten proberen op korte termijn opnieuw solidariteitsacties te ontketenen.

In de Rotterdamse havens neemt intussen de spanning verder toe nu enerzijds de financiële nood en daarmee ook de werkwilgheid van de stakers toeneemt, maar anderzijds ook de stakingsposten en "dweilploegen" steeds agressiever gaan optreden. De CPN-ers in het Gezamenlijk Actiecomité van Rotterdamse Havenarbeiders (GARH) komen daarmee in een lastig parket, omdat zij aan de ene kant vanuit een redelijk "breed draagvlak" willen blijven opereren en grootscheepse gewelddadige confrontaties willen voorkomen, maar aan de andere kant ook niet de stakingen zonder resultaat willen beëindigen.

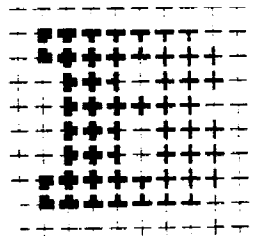
Vernomen werd dat de CPN-leiding in verband daarmee "een nieuwe lijn" wil gaan volgen zonder dat tot nu toe duidelijk werd in welke richting die lijn

gezocht moet worden. In elk geval heeft het GARH besloten om in de middag van 14 september een "besloten bijeenkomst" van alle 7000 stakers te beleggen in het Feyenoordstadion, waar beslist zal worden over het al dan niet voortzetten van de staking. Verwacht wordt dat slechts enkele duizenden havenarbeiders zullen opkomen, zodat aan een echt "democratische besluitvorming" getwijfeld mag worden. Die twijfel wordt nog versterkt nu gebleken is dat het woord gevoerd zal worden door harde actieleiders als de m.l.-representant J. STAVINGA, die tot het bittere eind lijkt te willen doorgaan. Een bijzonder risico levert de wetenschap, dat waarschijnlijk volgende week stakingen in de petrochemie zullen uitbreken, die door de vakbonden gesteund zullen worden en zodoende nieuwe speelruimte zullen bieden aan de thans in het nauw gedreven stakingsleiders.

14 september 1979.

Binnenlandse Veiligheidsdienst

Ministerie van Binnenlandse Zaken

Postadres

Postbus 20011
2500 EA 's-Gravenhage

Aan Zijne Excellentie
de Minister van Binnenlandse Zaken
te
's-GR A V E N H A G E

Blijagen

Uw brief

Ons nummer

Datum

1

- 1446.530

- 19 september 1979

Onderwerp

Verloop van de stakingen.

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie een rapport aan te bieden
betreffende bovengenoemd onderwerp.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr. P. de Haan

Bezoekadres

President Kennedylaan 25
's-Gravenhage

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden

Dit rapport bestaat uit 4 blz.

VERLOOP VAN DE STAKINGEN

1. Tijdens een persconferentie na afloop van de meeting in het Feijenoordstadion op 14 september (waarop de "meerderheid" van de havenstakers vóór voortzetting van de staking stemde en een van de stakingsleiders, STAVINGA (van m.l.-huize), gewelddadige acties aankondigde) bleek opnieuw dat ook de CPN-ers in de stakingsleiding vóór doorstaken waren, echter niet geporteerd waren voor zulke harde acties en met name openingen wilden blijven zoeken voor nieuwe gesprekken. Een van de twee woordvoerders van het Gezamenlijk Actie Comité van Rotterdamse Havenarbeiders (GARH), de CPN-er **F. SCHULTS**, juichte alle pogingen om tot overleg te komen toe: "Wij hebben maar één doel: zo snel mogelijk deze situatie beëindigen en in een overlegsituatie komen."

De Waarheid toonde zich op 15 en 17 september bepaald ingenomen met de inmiddels door de havenarbeiders bevochten resultaten: "Wij hebben de verstarring van de nullijn doorbroken, de matigingspolitiek een zware nederlaag toegebracht en wat hun eisen betreft beweging losgewrikt in de overlegsituatie." Het blad suggereerde dat de stakers van verschillende kanten (o.a. van de kant van de Rotterdamse burgemeester, de FNV-voorzitter en het bestuur van de Vervoersbonden) toezeggingen hebben "afgedwongen" tot bemiddeling en heropening van het overleg over "een spoedige oplossing", waarmee m.n. door het genoemde bondsbestuur erkend zou zijn dat zo'n oplossing "niet tot stand kan komen buiten de actieleiding van de stakers om".

2. Intussen was in de Rotterdamse haven de sfeer na het weekend grimmiger geworden. Posters en "dweilers" traden agressiever op, aan- en afvoerwegen werden geblokkeerd en straten opgebroken. Tegelijkertijd bleef het GARH en m.n. de CPN-groep daarin volhouden, dat er "op verschillende niveau's" overleg gaande was op grond van de eis van f 28,50 bruto per week erbij met ingang van 1 januari 1979, maar dat de resultaten "vooralnog niet voldoende" waren. Volgens De Waarheid van 19 september had het GARH vanuit de "bereidheid via

onderhandelingen een oplossing te zoeken" aan "de inmiddels gepensioneerde NVV-voorzitter Adrie De BOON verzocht om als bemiddelaar op te treden" (wat deze ook tijdens de havenstaking in 1970 heeft gedaan). Stakingsleider SCHULTS zei hierover tijdens de bijeenkomst op het Afrikaanderplein op 18 september: "Wij vonden - en vinden dat nog - dat er openingen moesten worden gemaakt, dat er een klimaat moet komen, waarin de betrokken partijen in alle redelijkheid tot een oplossing kunnen komen." Volgens hem wordt zo'n oplossing alleen nog maar geblokkeerd omdat sommige FNV-bestuurders "het vertikken om hierover te praten".

3. De indruk bestaat dat de actieleiders met hun beweringen over voortgaande onderhandelingen de moed er bij de stakers proberen in te houden. Om in de slijtageslag het stakingsvuur verder aan te wakkeren zetten zij zich fel af tegen het "intimiderende" politieoptreden en tegen "polariserende" toezeggingen van werkgevers dan wel vakbondszijde inzake "voorschotten aan werkwilligen". Op 18 september kondigden de beide woordvoerders SCHULTS en STAVINGA aan, dat er de volgende dag in plaats van de traditionele meeting op het Afrikaanderplein een "besloten" bijeenkomst van stakers in hotel Courzand op de Hijplaat zou plaatsvinden, waarop "de balans opgemaakt" zou worden. ^{Hey}

Tijdens deze bijeenkomst kwam het in het geheel niet - zoals verwacht - tot een stemming over het al dan niet voortzetten van de staking, omdat de gemoederen zeer verhit raakten over het geconstateerde optreden van de politie vooral bij bedrijven waar niet (meer) gestaakt werd zoals bij ECT en Unit Centre. Woordvoerders SCHULTS en STAVINGA riepen op ook deze containerbedrijven weer "plat" te leggen en vonden dat nu "de beuk er in" moest. Een half uur later kwam het in de omgeving van de Waalhaven tot schermutselingen tussen stakers en mobiele politie-eenheden, waarbij laatstgenoemden honden en een waterkanon inzetten. De rust kon dankzij de politie-overmacht vrij spoedig hersteld worden, doch de spanning bleef zeer geladen. Vooral de CPN-ers in het GARH werken zich met deze escalerende acties in een hachelijke positie, waar ze eigenlijk niet aan willen, maar waarvan ze ook moeilijk terug kunnen als ze naast de kleine, maar virulente ml-groep invloed willen blijven houden op de stakingsacties

4. Het is de CPN dan uiteindelijk ook tijdelijk gelukt om de stakingsacties tot buiten Rotterdam uit te breiden en wel in de provincie Groningen, waar het partijdistrict reeds wekenlang voorbereidingen had getroffen. Op 14 september werd opgeroepen tot "verscherpte actie" in de strokartonindustrie en de scheepsbouw door een bij vele bedrijven verspreid pamflet van de Groningse Gezamenlijke Actiecomité's, waarvan het bestuur geheel uit CPN-ers bestaat en waarvan partijbestuurder F. MEIS "adviseur" is. "Verontruste" personeelsleden van de betreffende bedrijven zouden zich de voorgaande dagen gezamenlijk beraden hebben over hun "sterk achtergebleven loon" en over de bedreigde werkgelegenheid, waarbij zij een aantal eisen hadden geformuleerd zoals een loonsverhoging van F. 160,- schoon' per maand erbij en beëindiging van de bedrijfs-sluitingen en saneringen in de strokarton. Het pamflet, dat zich achter deze eisen plaatste stelde dat het optreden hiervoor niet "overgelaten kan worden aan sommige vakbondsbestuurders, die tegen de eigen leden in CAO's afsluiten zonder loonsverhoging of meege-werkt hebben aan de saneringen in de karton". Daarom, zo was de conclusie "moeten georganiseerden en ongeorganiseerden gezamenlijk optreden".

Om aan de genoemde eisen kracht bij te zetten begon men op 17 september in alle vroegte een 24 uursstaking bij de kartonfabriek Brittanica te Oude Pekela, die deel uitmaakt van het Kappa-concern, waarbij reeds een CAO is afgesloten. Voor de fabriekspoort verzamelden zich werknemers en leden van het actiecomité in de strokarton-industrie onder leiding van "adviseur" F. MEIS. Onder de werknemers bleek nogal wat terughoudendheid en twijfel over de actie te bestaan. Nog diezelfde middag werd een actievergadering in Oude Pekela belegd, waar op aanraden van F. MEIS besloten werd om deze staking en ook verdere acties voorlopig op te schorten in afwachting van het op 25 september te hervatten CAO-overleg, dat zal handelen over de rest van de kartonindustrie. Volgens MEIS zou daartoe extra druk worden uitgeoefend op de betrokken vakbondsbestuurders tijdens een leden-vergadering van de IB/FNV op 22 september. De werknemers moeten

Behoort bij brief no. 1446.530

- 4 -

op 26 september meteen worden ingelicht over de resultaten van het CAO-overleg om zich op basis daarvan te kunnen beraden over eventuele nieuwe acties.

19 september 1979.

	ACP 5 447.289. dat 25 SEP 1979 CO — b. div d. —
1) Zo nodig andere rubricering aangeven.	
Distr.: BCP - BOA.	Bijlage(n): div.
Afschr.: —	BO: 172.172

Betreft: Sleepbootstaking in de Rotterdamse haven.

In de avond van woensdag 22 augustus 1979 bevinden zich op de lokatie Vlaardingen van de sleepdienst Smit Internationale Havensleepdienst en Smit-Vos BV circa 10 schepen. Het aantal opvarenden bedraagt 35.

De bemanningsleden verzamelen zich in de wachtkamer en via een radiografische oproep worden de andere schepen van Smit-Vos en Smit Internationale verzocht naar Vlaardingen te komen. Door een aantal schepen wordt aan deze oproep voldaan, terwijl een beperkt aantal de werkzaamheden blijft voortzetten.

Besloten wordt om met de sleepboten te vertrekken naar de Willemskade te Rotterdam en ze daar vast te leggen.

De directie wil met een delegatie van de bemanning een gesprek aangaan, maar de gehele bemanning blijkt in de wachtkamer te zitten, waar namens hen het woord wordt gevoerd door VAN DER ZANDEN.

VAN DER ZANDEN deponereert een looneis van f 50,- nette op tafel, waarop van de zijde van de directie wordt medegedeeld dat gelet op de afgesloten CAO over loononderhandelingen niet valt te praten en dat er gevaren moet worden. Met instemming van de aanwezigen deelt VAN DER ZANDEN mede dat de schepen aan de kant blijven.

Voor wat betreft het Actiecomité Rotterdamse Havenarbeiders wordt opgemerkt dat omstreeks 15 augustus 1979 een manifest werd uitgegeven waarin op de afgesloten CAO wordt ingegaan.

In de ochtend van 23 augustus wordt duidelijk dat in totaal 25 sleepboten en 500 bemanningsleden bij de stakingsacties zijn betrokken. Centrale figuur in het conflict is VAN DER ZANDEN daarbij gesteund door en

In de loop van de ochtend wordt nogmaals door VAN DER ZANDEN aangedrongen op een gesprek met de directie, doch dit wordt niet toegestaan. Wel vindt die dag een gesprek plaats tussen de directie en vertegenwoordigers van de vervoersbond FNV. Zowel de directie als de vervoersbond stellen zich op het standpunt dat

van een openbreken van de CAO geen sprake kan zijn en dat vooral nog afstand genomen wordt van de looneis van de stakers.

Van de zijde van de directie wordt die dag een communiqué verstrekt, , waarin er wordt op aangedrongen het werk te hervatten. Aangezien op de oproep van de directie niet wordt gereageerd wordt in de loop van de avond een communiqué uit gegeven waarin juridische maatregelen worden aangekondigd,

Van belang in het gehele conflict is de situatie in de Rotterdamse havenbedrijven. Tussen de vervoersbond FNV en SVZ is een principe akkoord bereikt op 3 april 1979. De vervoersbond heeft hierover een uitspraak gevraagd van de leden, die echter niet akkoord gaan met hetgeen is overeengekomen. Deze procedure loopt eind augustus af waarna bekeken wordt in hoeverre met de SVZ verder onderhandeld moet c.q. kan worden. De haven-CAO is dus nog niet afgesloten.

Kennelijk onder druk van de omstandigheden wordt die dag een brief door de SVZ gezonden aan de vervoersbond, waarin op het afsluiten van de CAO voor de haven wordt aangedrongen op basis van het principe akkoord van 3 april j.l.

In de loop van donderdagmiddag wordt met name bij het havenbedrijf Kroonvlag door personeel van de sleepdiensten druk op de havenarbeiders uitgeoefend het werk neer te leggen en solidair te zijn met de sleepbootbemanningen.

Manifesten worden uitgereikt bij diverse havenbedrijven, doch dit heeft vooralsnog niet het gewenste resultaat.

Vrijdag 24 augustus 1979.

In de loop van de ochtend wordt wederom bij Kroonvlag De Waarheid alsmede manifesten van Rode Morgen uitgereikt waarin opgeroepen wordt voor een algemene staking. Omstreeks 11.30 uur gaat personeel van de sleepdienst het terrein op van Kroonvlag. In de kantine van dit bedrijf wordt een vergadering belegd, waar circa 400 mannen aanwezig zijn. Het woord wordt gevoerd door

. Zijn betoog is onsamenhangend en demagogisch. Uiteindelijk wordt er gestemd of er gestaakt moet worden. Met grote meerderheid wordt dit afgewezen. De situatie blijft echter gespannen. Een gedeelte van het personeel blijft na de middagschaft in de kantine en dringt aan op een gesprek met een functionaris van de vervoersbond. Deze functionaris zet uiteen dat de vervoersbond niet oproept tot een staking bij de havenbedrijven noch achter de sleepbootstaking staat, aangezien dit juridisch onmogelijk is. Opgemerkt wordt dat op deze vergadering ook personeel van het havenbedrijf Müller Thomsen aanwezig is. Gevolg van de vergadering is dat een groot gedeelte van het personeel het bedrijf verlaat (15.15 uur). De opzet is naar de Willemskade te gaan, waar de sleepboten liggen, maar daar verschijnt niemand. Het vermoeden bestaat dat het merendeel naar huis is gegaan. Zowel bij Kroonvlag als bij Müller Thomsen gaan de nachtploegen normaal aan het werk. In de middaguren wordt bekend dat Smit Internationale en Smit-Vos BV een kort geding aanspannen tegen 16 werknemers van genoemde bedrijven wegens werkweigering. Dit geding zal op zaterdagmorgen 25 augustus dienen voor de president van de Rotterdamse Rechtbank. De bedoeling is dat op maandagmorg

respectievelijk om 6.00 en 7.00 uur één sleepboot bemand wordt en gaat varen. De verwachting is dat de rest vanzelf gaat volgen. Voor wat betreft de nachtploeg zal te 19.00 uur een sleepboot bemand worden.

Het bestuur van de vervoersbond FNV verspreidt een manifest waarin de bond duidelijk maakt niet achter de wilde staking te staan. Gevolg van het bovenstaande is dat bij de bemanning van de sleepboten een verdere verdeeldheid ontstaat over het voortduren van de actie. Een aantal is zelfs bereid die avond uit te varen. Onder druk van collega's om toch vooral solidair te zijn gaat dit niet door.

Zaterdag 25 augustus 1979.

Omstreeks 9.00 uur is er van de zijde van de stakers grote belangstelling voor het kort geding. Leden c.q. sympathisanten van de S.P. verspreiden manifesten .... Advocaten voor de 16 gedaagden zijn ..... en TOMLOW, Bernard E.J.M. 6-6-1948 .... De president van de rechtbank zal op maandagmorgen uitspraak doen.

Maandag 27 augustus 1979.

Door de stakende sleepbootbemanningen wordt in de ochtend-uren het actiejournaal no. 1 verspreid.

Omstreeks 8.00 uur verzamelen de werknemers zich op de Willemskade en lopen via het centrum van de stad naar het Ge-rechtsgebouw aan de "oordsingel tot het bijwonen van de uitspraak van de president van de rechtbank. In zijn uitspraak verplicht de president de 16 gedaagden onmiddellijk het werk te hervatten. Zoals eerder aangekondigd gaan de ruim 500 aanwezigen daarop naar het Trefcentrum voor het houden van een vergadering. In het Trefcentrum worden de pers en buitenstaanders met zachte drang uit de zaal verwijderd. Alleen sleepbootpersoneel mag blijven. Op het podium hebben o.a. plaats genomen:

, VAN DER ZANDEN alsmede de 16 gedaagden.

Na een kort openingswoord van een duidelijk vermoeide VAN DER ZANDEN worden de aanwezigen in de gelegenheid gesteld de advocaten vragen te stellen.

Een groot aantal vragen wordt hierop aan hen gesteld hoe verder gehandeld kan worden gelet op de "veroordeling" van de 16 collega's. De advocaten beperken zich uitsluitend tot juridische kwesties. Ten aanzien van actieplannen laten zij het woord aan VAN DER ZANDEN.

Juridisch gezien zit er voor de 16 betrokkenen niets anders op de werkzaamheden te hervatten, maar de overige stakers hebben uiteraard de mogelijkheden om dit te beletten.

"De 16" kunnen zich "angstig voelen" en niet de moed hebben aan boord te gaan, dan kunnen de advocaten zich voor hun cliënten op overmacht beroepen.

Van uitvoering van de dwangsom kan dan geen sprake zijn. De algehele situatie op de vergadering is zodanig dat VAN DER ZANDEN zich wat hopeloos lijkt te voelen.

Tijdens de bijeenkomst wordt kort het woord gevoerd door STAVINGA, Jacobus 12-5-1941 die mededeelt dat Deka Hanno en Müller Thomsen volledig plat liggen. Door een onbekende spreker

wordt medegedeeld dat de Socialistiese Partij (S.P.) reeds een be drag heeft geschonken van f 3000,- en dat zij daar nog eens f 200 bovenop doet. Het voorstel om door te gaan met het voeren van actie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aangenomen. Hierop wordt de vergadering gesloten, waarna men vertrekt naar de Willemskade.

De directie van Smit Internationale/Smit-Vos staat na de uitspraak voor de moeilijkheid hoe de schepen bemand moeten worden en het werk op normale wijze kan gaan functioneren. De 16 gedaagden wordt aangezegd de betrokken schepen te bemannen en uit te varen. Van hun kant wordt medegedeeld dat zij begrijpen dat er gevaren moet worden, maar dat zij niet durven uit angst voor represailles. Zij beroepen zich op overmacht. Nagenoeg de gehele dag wordt door de directie overlegd op welke wijze uitvoering aan het vonnis kan worden gegeven.

Formeel wordt door de directie met de 16 gedaagden een poging gedaan de betrokken schepen te bemannen, maar zoals te voorzien heeft dit geen enkel resultaat. Eén en ander herhaalt zich in de avonduren eveneens zonder resultaat. Het uiteindelijke resultaat is dat ook de directie inziet dat van uitvaren van de schepen niets terecht zal komen. Op korte termijn zal men zich beraden voor het nemen van juridische stappen. Opgemerkt wordt dat door de stakingsleiding die dag een beroep is gedaan op de Burgemeester van Rotterdam in het conflict te bemiddelen. Deze zal vooralsnog hier niet op ingaan aangezien de zaak onder de rechter is en het feit dat er een CAO is afgesloten.

Op dinsdag 28 augustus blijft de situatie bij de sleepdienst ongewijzigd. Door de Internationale Kommunisten Bond (IKB) worden manifesten verspreid alsmede een extra editie van De Tribune.

Op woensdag 29 augustus wordt bekend dat de directie van Smit Internationale/Smit-Vos aan alle bemanningsleden van de sleepdienst een kort geding aanspant dat op maandag 3 september voor de president van de Rotterdamse rechtbank zal moeten dienen. Mede gelet hierop maakt de bemanning van de stadssleepdienst vrijwel een gesloten front tegenover de directie.

In de namiddag wordt bekend gemaakt dat op donderdagmorgen 30 augustus een vergadering, uitsluitend voor het sleepbootpersoneel, zal worden gehouden in het Trefcentrum te Rotterdam.

In de namiddag betreden een 60-tal bemanningsleden het kartoor van Smit Internationale, waarna men min of meer door het gebouw zwerft. Niet geheel duidelijk wordt wat de bedoeling is en hoewel aanvankelijk gedacht wordt aan een bezetting is hiervan geen sprake.

zie volgbld 4

Op donderdag 30 augustus 1979, omstreeks 9.00 uur, wordt in het Trefcentrum aan de Veemarktstraat te Rotterdam een besloten vergadering van het sleepbootpersoneel gehouden, die door ongeveer 350 personen wordt bijgewoond.

Door VAN DER ZANDEN wordt aan enige personen opdracht gegeven pers en andere personen die niets met de staking uitstaande hebben niet toe te laten.

Achter de bestuurstaafel hebben 15 personen plaats genomen.

VAN DER ZANDEN opent omstreeks 9.15 uur de bijeenkomst en geeft in het kort een uiteenzetting over hetgeen er volgens het actiecomité besproken dient te worden, te weten:

1. Een uiteenzetting van de advocaten over de juridische procedure met betrekking tot het kort geding dat op maandag 3 september 1979 tegen de ongeveer 485 werknemers van Smit Internationale en Smit-Vos gehouden zal worden.
2. Gelegenheid tot het stellen van vragen over punt 1.
3. De verdere gang van zaken met betrekking tot de staking.
4. Eventuele discussie en
5. Stemming.

Vervolgens worden door enige achter de bestuurstaafel zittende advocaten voorgesteld. Spreker zegt dat verdere juridische bijstand verleend zal worden door advocaten van het advocatencollectief Amsterdam, Tilburg en Rotterdam.

Hierna gaan zowel als TOMLOW uitvoerig in op de gang van zaken tijdens het op maandag 3 september 1979 te houden kort geding. Hieruit blijkt dat beiden van plan zijn de voortgang van het proces door toepassing van alle juridische mogelijkheden zoveel mogelijk te vertragen. Onder andere zal gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid om getuigen op te roepen. Gesteld wordt dat de rechter blij zal mogen zijn als aan het einde van de dag 4 zaken behandeld zijn. Bovendien blijkt een aantal met vakantie dan wel ziek zijnde werknemers ten onrechte te zijn gedagvaard.

Nadat een aantal vragen is beantwoord door de advocaten stelt VAN DER ZANDEN dat de vergadering nu een aantal besluiten dient te nemen. Na zijn vraag of de vergadering nog vertrouwen heeft in het actiecomité ontstaat een discussie, aangezien enkelen dit duidelijk niet blijken te hebben omdat de leden van het actiecomité hun inziens niet democratisch zijn gekozen. Voorgesteld wordt dan ook schriftelijk hierover te stemmen. VAN DER ZANDEN ontraadt dit en stelt voor om door middel van "handopsteken" te stemmen. Door middel van "handopsteking" gaat de vergadering

hiermede akkoord. Eveneens akkoord verklaart de vergadering zich met de samenstelling van het actiecomité.

Vervolgens deelt VAN DER ZANDEN mede dat er met behulp van diverse adviseurs een ultimatum aan de directie van Smit opgesteld zal worden, waarin onder meer de eis zal worden opgenomen dat Smit voor 18.00 uur die dag het aangespannen kort geding tegen de stakers in dient te trekken. Ook met dit voorstel gaan de aanwezigen akkoord.

Tenslotte vraagt VAN DER ZANDEN of de vergadering met de voorgestelde procedure tijdens het kort geding kan instemmen. De aanwezigen stemmen hiermee in. (Opvallend is dat een groot aantal van de aanwezigen niet aan de stemmingen deelneemt.

Door de advocaten wordt vervolgens nog medegedeeld dat de gedaagden op maandag 3 september 1979, omstreeks 9.15 uur, bij het gerechtsgebouw aanwezig dienen te zijn.

Op een vraag uit de zaal of men gezamenlijk lopend vanaf de Willemskade naar het gerechtsgebouw zal gaan, wordt geen concreet antwoord gegeven.

Financiële bijdragen worden vervolgens gegeven door de S.I. (f 5000,-) en een onbekende man, die namens enige werklozen f 69 overhandigt.

Omstreeks 11.00 uur wordt de bijeenkomst door VAN DER ZANDEN gesloten.

Op donderdagmorgen 30 augustus wordt door de vervoersbonden FNV een manifest uitgereikt, waarin een brief is opgenomen welke door de vervoersbonden is gezonden aan de directie van Smit Internationale/Smit-Vos B.V.

In de brief wordt door de vervoersbonden een beroep gedaan op de directie om van het kort geding op maandag 3 september 1979 af te zien. Rond het middaguur wordt aan de directie een brief overhandigd, welke namens het stakende personeel is ondertekend door

. In de brief wordt geëist het kort geding "onverwijld en dat wil zeggen voor 18.00 uur heden in te trekken en terstond met ons te gaan overleggen over onze eis".

Hoewel de bemiddelingsrol van de Burgemeester van Rotterdam in het sleepbootconflict niet geheel duidelijk is blijkt wel dat er kennelijk overleg is tussen deze en de directie van Smit Internationale. Na uitvoerig overleg bij Smit Internationale worden besloten het kort geding van maandag aan te houden. De publiciteitsmedia wordt een communiqué verstrekt

waarin de directie zich bereid verklaart het kort geding niet te laten plaatsvinden. De vervoersbonden reageren hierop met een manifest aan de leden bij de betrokken sleepbootmaatschappijen, waarin dit besluit wordt bekend gemaakt.

Bij monde van KRAAIJEVELD wordt voor de televisie die avond opgemerkt dat dit resultaat is bereikt door de stakende sleepbootbemanningen.

In dit verband wordt opgemerkt dat naast laatstgenoemde ook VAN DER ZWAN in een eerder stadium als woordvoerder is opgetreden.

Op vrijdag 31 augustus wordt van 12.00 tot 16.00 uur met een 50-tal personenauto's een demonstratieve tocht gehouden door

Rotterdam, Schiedam en Vlaardingen.

Op vrijdag 31 augustus wordt aan de werknemers van Smit-Vos en Smit-Internationale een brief verzonden, waarin een overzicht wordt gegeven van de resultaten van de afgesloten CAO. Tevens wordt die dag door de vervoersbonden aan de leden een overzicht verstrekt.

Op zaterdag 1 september wordt hierop gereageerd van de zijde van het stakingscomité door middel van een manifest.

Op zondag 2 september vindt in het kantoor van Smit-Internationale een bespreking plaats tussen bestuurders van de vervoersbond en de leiding van het actiecomité van de sleepbootbemanningen. Door de vervoersbond wordt een poging in het werk gesteld de actieleiding te overtuigen van de resultaten van de CAO. Eén en ander heeft geen succes, omdat de actieleiding op haar standpunt blijft staan dat de f 50,- schoon niet verwezenlijkt wordt. Aan dit overleg is o.a. deel genomen door VAN DER ZANDEN, KRAAIJEVELI en VAN DER ZWAN.

Die dag tracht een zeeschip van 9000 ton op eigen gelegenheid uit de haven te vertrekken, hetgeen niet zonder problemen verloopt. Door een passerend binnenschip wordt getracht assistentie te verlenen, maar dit wordt verhinderd door drie schepen van de stakende sleepboten. Van de zijde van de stakers wordt dit later uitgelegd als een soort hulpverlening omdat gevreesd werd dat ook het hulpverlenende binnenschip in moeilijkheden zou geraken.

Die dag wordt tevens door het stakingscomité een manifest verspreid, waarin nog steeds aangedrongen wordt op f 50,- schoon bij het kale loon.

Op maandag 3 september wordt door de stakingsleiding een beroep gedaan op de sleepbootbemanningen van de firma's Van Ommeren en Eerland om solidair te zijn met hun collega's.

Door VAN DER ZANDEN wordt in Utrecht die dag tevens gesproken met vertegenwoordigers van de vervoersbond FNV, waarbij tevens aanwezig zijn TOMLOW en . Eén en ander leidt niet tot een opening in het conflict. Door het stakingscomité wordt hierop gereageerd met een manifest aan alle bemanningsleden.

Op dinsdag 4 september te 10.00 uur wordt door de sleepbootbemanningen van de sleepers in het Europoortgebied een vergadering gehouden, waarbij de stakingsleiding van de stadssleepdienst aanwezig is. Besloten wordt die dag vanaf 11.30 uur een 24-uurs staking te houden uit solidariteit met hun collega's.

Op woensdag 5 september te 10.00 uur worden door de bemanningen van de sleepboten in het Europoortgebied de werkzaamheden hervat. Die avond te 21.00 uur wordt het kantoor van Smit Internationale/Smit-Vos door 68 werknemers van genoemde maatschappijen bezet. Na overleg met Justitie wordt besloten de stakers uit het pand te verwijderen hetgeen geschiedt op donderdag 6 september te 5.30 uur.

Op donderdag 6 september wordt door het stakingscomité

naar aanleiding hiervan een manifest uitgereikt

Op vrijdag 7 september vindt in het Trefcentrum te 9.00 uur een vergadering plaats van de stakende sleepbootbemanningen. Aanwezig zijn ongeveer 300 personen, waaronder 15 man die optreden als rechtskundige adviseurs. Ook in dit geval worden niet-bemanningleden uit de zaal verwijderd. Opvallend in dit verband is de aanwezigheid van MONJÉ, Daniël 24-10-1925 en VAN 'T HOOFT, Johannes A.C. 25-11-1941. Naar aanleiding van deze vergadering wordt een manifest uitgereikt.

Op de vergadering is tevens gesproken over het ontplooiën van activiteiten, zoals een blokkade van de Waterweg. Dit soort acties zou echter niet de instemming hebben van de actieleiding.

In het weekend van 8 en 9 september worden door een aantal werknemers van de betrokken bedrijven pogingen in het werk gesteld om tot een gesprek te komen met de directie, die echter stelt dat de vervoersbonden de aangewezen gesprekspartners zijn. Over looneisen kan dan ook met betrokkenen niet worden gesproken temeer daar men dit min of meer als een poging van de stakingsleiding beschouwt om tot onderhandelingen te komen.

Op ~~zaterdag~~dagmorgen wordt door twee sleepboten, te weten de Smit-Rusland en de Smit-Finland assistentie verleend aan een gastanker die bij de Hartelsluizen aan de grond is gelopen. Naar aanleiding hiervan wordt door het stakingscomité een manifest verspreid. Door de CPN, afdeling Spijkenisse wordt hierop eveneens gereageerd met een manifest met de titel "Slepers, bedankt".

Opgemerkt wordt dat van een doorbreking van het stakingsfront bij de sleepboten in het geheel nog geen sprake is.

Maandag 10 september 1979:

Op maandagavond wordt door een bestuurslid van de vervoersbond FNV een poging gedaan bij de stakingsleiders om uit de impasse te komen, hetgeen mislukt.

De situatie aan de Willemskade vertoont op dinsdagmorgen een zeer rustig beeld. VAN DER ZANDEN is vrijwel permanent aanwezig om de ontwikkelingen op de voet te volgen. Op een vraag hoe hij over de situatie denkt deelt hij mede dat het oorlog is en dat een oplossing gezocht moet worden c.q. er moet komen van degene waar de meeste centen zitten. Het is duidelijk bij wie dat het geval is. De vervoersbonden bezien de mogelijkheden om voor de 16 gedaagden bij Smit loon te krijgen, omdat zij immers als werkwilligen worden beschouwd. Eén en ander is een juridische kwestie. Van de zijde van Smit-Vos/ Smit Internationale zal vooralsnog op deze juridische kunstgreep niet worden ingegaan.

Op woensdag 12 september verschijnen aan de Willemskade manifesten waarin gewezen wordt op de demonstratie naar de Cooibijgel.

In de namiddag wordt een manifest verspreid van het stakingscomité. Het schijnt dan dat rond 18.00 à 19.00 uur een aantal sleepboten het ruime sop zal kiezen. Niet duidelijk wordt of dit een vorm van actie c.q. de aanloop is tot een actie, dan wel dat het hier werkwilligen betreft. Van de zijde van de politie worden maatregelen getroffen om moeilijkheden tussen stakers en werkwilligen te voorkomen. Te 19.30 uur blijkt echter dat een twintigtal stakende sleepers hun schepen met zwaardere trossen hebben vastgelegd.

Op donderdag 13 september doen diverse geruchten onder de sleepbootbemanningen de ronde. Achter de schermen is er contact tussen directie en vervoersbonden en een aantal in de ogen van de stakingsleiding, vertrouwde werknemers om uit de impasse te komen. Namens de vervoersbond treedt een andere onderhandelaar op dan de gene die tot nu toe de contacten tussen directie en stakingsleiding heeft onderhouden. Hoewel geen duidelijkheid wordt geschapen wat er precies aan de hand is, is wel duidelijk dat de f 28,50 die per 1 juli is vastgesteld voor de haven-CAO, een belangrijke rol speelt in de onderhandelingen. Er wordt met name gesproken deze f 28,50 min of meer toe te voegen aan de verlangens van de bonden voor de CAO voor het sleepbootpersoneel voor 1980. De CAO van 1980 zou tevens op een zeer vroeg tijdstip althans eerder dan gebruikelijk rond moeten zijn. Van een openbreken van de CAO 1979 is echter volstrekt geen sprake.

Door de vervoersbond FNV wordt aan de leden bij de Stadssleepdienst een manifest uitgereikt waarin de situatie uiteen wordt gezet en waarin tevens duidelijk wordt hoe de houding is van het actiecomité. Een gewijzigde situatie ontstaat als de bemanning de schepen op slot doet en de sleutels inlevert op het kantoor, daarbij de verantwoordelijkheid voor het materiaal naar de directie schuivend. Wederom wordt verondersteld dat er wellicht die middag of avond een aantal schepen met werkwilligen zal uitvaren, doch spoedig blijkt dat dit niet mogelijk is. De gedachte dat een groot aantal werkwilligen de moed zou hebben om uit te varen wordt zo sterk dat van de zijde van de directie ploegen worden geformeerd om in ieder geval op vrijdagmorgen 14 september met een aantal schepen uit te varen. Op vrijdagmorgen is echter de situatie nog volkomen ongewijzigd. Uit gesprekken blijkt dat inderdaad een aantal schepen zou zijn uitgevaren als niet bij de betrokken bemanningsleden druk was uitgeoefend te wachten tot 12.00 uur. Op dat tijdstip zou namelijk bekend worden hoe de bespreking tussen directie, vervoersbond en vertegenwoordigers van het stakingscomité zou zijn verlopen.

De bespreking wordt echter om 14.00 uur voor nader overleg geschorst, na kort beraad hervat en rond 16.00 uur afgebroken zonder dat de partijen enig resultaat hebben bereikt. Duidelijk is dat de verstandhouding tussen de partijen in dit "overleg" er niet beter op geworden is.

Op zaterdagmorgen 15 september wordt bekend dat op zondagmorgen een besloten vergadering zal worden gehouden voor sleepbootpersoneel in het Trefcentrum om zich nader op de situatie te raden.

Verslag van de op zondag 16 september 1979 te 9.30 uur in het Trefcentrum te Rotterdam gehouden vergadering van sleepbootpersoneel van Smit-Vos/Smit Internationale. Aanwezig zijn ongeveer 300 personen. Uitvoerige controle vindt plaats om de pers en andere nieuwsgierigen te weren. Achter de bestuurstafel hebben plaats genomen:

Als voorzitter fungeert VAN DER ZANDEN. VAN DER ZANDEN opent de vergadering en gaat in op de besprekingen die de afgelopen dagen hebben plaats gevonden om uit de impasse te komen. Vastgesteld moet worden dat de zaak echter volkomen vast zit. Van werkgeverszijde vinden intimidatiepogingen plaats. Met name zijn er de laatste dagen al ploegen geformeerd om te gaan varen. Gesteld wordt tevens dat er moeilijkheden zijn met twee sleepboten van de firma Van Ommeren, te weten De Horsey en De Drecht. Deze twee sleepboten die alleen werk voor Van Ommeren behoren te doen nemen ook ander werk aan. De bemanning van deze schepen is duidelijk gemaakt hoe hierover wordt gedacht en medegedeeld wordt dat het actiecomité niet langer verantwoordelijk is voor eventuele daden van individuen. Een aantal bemanningsleden van genoemde schepen blijkt op de vergadering aanwezig te zijn.

Vanachter de bestuurstafel wordt gevraagd suggesties te doen. Vanuit de zaal wordt voorgesteld dat het beter is de sleepboten niet op "slot" te houden. De bemanningsleden van de schepen kunnen dan namelijk niet aan boord en moeten op de kade blijven hangen. Er moet verder getracht worden zoveel mogelijk mensen naar de Willemskade te krijgen, zowel overdag als 's nachts, zodat in geval van actie daadwerkelijk gehandeld kan worden. Vanuit de zaal wordt tevens de suggestie gedaan het kantoor van de vervoersbond in Utrecht te bezetten om op deze wijze druk uit te oefenen, de stakingskassen te openen. Deze suggestie wordt ondersteund door een groot aantal vrouwen die aanwezig zijn. Door KRAAIJEVELD wordt mededeling gedaan van het feit dat in Vlaardingen, Emmen en Delft personen die met steunlijsten hebben gelopen, door de politie zijn opgepakt.

Er wordt vanuit de zaal tevens gevraagd in hoeverre het mogelijk is om samen met de havenarbeiders op dinsdag 18 september (Prinsjesdag) naar Den Haag te gaan voor het houden van een demonstratie. Bij insiders is bekend dat, van de Stadssleepdienst regelmatig contact heeft met de sleepers in het Europoortgebied. Uit opmerkingen wordt duidelijk dat nog een keer de gelegenheid krijgt om de bemanning van de Europoortsleepers zover te krijgen dat zij opnieuw in staking gaan uit solidariteit met hun collega's. Op korte termijn zal hierover duidelijkheid geschapen moeten worden. Besloten wordt dat in de loop van de middag met de bemanning van de sleepers in het Europoortgebied zal praten, waarna om 19.00 uur in de wacht vergaderd zal worden. In dit verband wordt vanuit de zaal tevens opgemerkt dat een aantal

sleepboten van de Stadssleepdienst de haven, waar de Europoortslepers liggen, kunnen afsluiten, zodat uitvaren kan worden belet. Ten aanzien van de financiën wordt medegedeeld dat een groot bedrag in kas is, waarmee krepeergevallen geholpen kunnen worden. Betrokkenen kunnen zich opgeven voor het verkrijgen van waardebonden. De vergadering wordt om 11.30 uur gesloten zonder dat besluiten tot actievaering zijn genomen. Uit onderlinge gesprekken komt naar voren dat de stakende sleepbootbemanningen wellicht belang hebben bij het tot stand komen van een accord voor de Rotterdamse havenarbeiders. De werkgevers in de haven zouden dan "druk" uitoefenen op Smit Vos/Smit Internationale om tot een accord te komen met de sleepers.

Om 19.00 uur is een groot aantal stakers aanwezig op de Willemskade. Door de aanwezigheid van een politieauto wordt afgezien van het houden van een vergadering. Bekend wordt dat de poging van , die middag, om de sleepers in de Europoort plat te krijgen is mislukt, waarop besloten wordt massaal naar het wachtlokaal in de Europoort te gaan, om alsnog de bemanningen te bewegen het werk neer te leggen. Daarop vertrekt men groepsgewijs richting Europoort. Te 21.00 uur wordt bekend dat de bemanningsleden van de Europoortslepers over al of niet staken hebben gestemd. Uitslag: 50 voor werken, 22 voor staken. Voor VAN DER ZANDEN c.s. een afgang.

Op maandag 17 september 1979 doet op de Willemskade het gerucht de ronde dat het kantoor van de vervoersbond in Utrecht bezet zal worden. Dit gerucht wordt niet bevestigd en van een eventuele bezetting van genoemd kantoor is geen sprake. Om 19.00 uur vindt in de Houtlaan te Rotterdam een soort briefing plaats van het actiecomité voor belangstellenden bij de sleepbootmaatschappijen. Tekst en uitleg worden gegeven over de activiteiten van zondagavond bij de Europoortslepers alsmede bij de ondernomen acties die deze dag in Hardinxveld, waar twee nieuwe sleepboten gebouwd en in Kinderdijk en Bolnes waar twee schepen ter reparatie liggen en waar getracht is het werk aan deze schepen stil te leggen. De situatie van de twee sleepboten van VAN Ommeren komt eveneens ter sprake zonder dat hierover volledige duidelijkheid wordt geschape. Door de directie, aldus de stakingsleiding, is opnieuw gesproken met een aantal personen die het vertrouwen hebben van de stakingsleiding om uit de impasse te komen. De vervoersbond zou geweigerd hebben aan dit gesprek deel te nemen, maar, aldus VAN DER ZANDEN, van de vervoersbond moet geëist worden dat aan het gesprek wordt deelgenomen. Er wordt gediscussieerd over het feit om met de have stakers naar Utrecht te gaan voor het houden van een demonstratie. Hierover wordt gestemd. Slechts 12 aanwezigen verklaren zich vóór het houden van een dergelijke demonstratie, waarvan het doel is de stakingskassen geopend te krijgen. Uiteindelijk wordt besloten een lijst neer te leggen waarop naam en adres genoteerd kunnen worden van mensen die aan een demonstratie willen deelnemen. Door wordt tekst en uitleg gegeven over de verstrekking van waardebonden aan werknemers die als gevolg van de staking in een moeilijke situatie terecht zijn gekomen. Het blijkt dat diverse levensmiddelenbedrijven aan een dergelijke regeling niet willen meewerken. De verwachting wordt uitgesproken dat op dinsdag 18 september deze zaak geheel rond zal zijn. De briefing wordt om 19.45 uur gesloten.

De stakende havenslepers zijn woedend op de Rotterdamse havenautoriteiten omdat deze toestaan dat duweenheden van langer dan 110 meter zonder voorspanboot mogen varen. Van de zijde van de gemeentelijke Havendienst is één en ander uitgelegd als zijnde een misverstand.

In de nacht van maandag op dinsdag worden door onbekenden de trossen van de sleepboot EROS, eigendom van een particuliere ondernemer losgegooid waarna dit schip in de richting drijft van de pijlers van de Maasbruggen. De kapitein kan met de grootste moeite voorkomen dat het schip tegen de pijlers vaart. Op dinsdagavond vindt in de wachtkamer aan de Houtlaan opnieuw een briefing plaats van het stakingscomité. Aanwezig zijn 100 à 125 personen. Die dag heeft opnieuw een gesprek plaatsgevonden tussen de directie en een aantal vertrouwensmensen van het stakingscomité. Daarbij zijn opnieuw pogingen in het werk gesteld om uit de impasse te komen, althans elkaar het nodige vertrouwen te geven. Van de zijde van de vertrouwensmensen is opnieuw de f 28,50 die per 1 juli voor de haven is vastgelegd ter sprake gekomen. Dit bedrag staat los van overige verlangens voor de CAO 1980. Van de zijde van de directie is echter opnieuw gesteld dat een totaal pakket van 1980 bepalend is voor het al of niet opnemen van de f 28,50. Het gesprek dat in een rustige sfeer verliep zal mogelijk na beraad op een andere datum worden voortgezet. Van de kapitein van de EROS is een verzoek ontvangen om met het actiecomité te praten naar aanleiding van het losgooien van zijn schip. Door de stakingsleiding wordt tevens extra mankracht gevraagd voor de nacht- en vroege morgenuren. Niet duidelijk wordt of dit verband houdt met een eventuele actie dan wel dient om de zaak volledig onder controle te houden. Tevens wordt bekend gemaakt dat sleepboten van de R.D.M. en een sleepboot van Verolme Rozenburg een containerschip, bestemd voor de E.C.T., vanaf de Verolmewerf Rozenburg naar de Prinses Margriethaven hebben gesleept.

Door wordt mededeling gedaan over de verstrekking van waardebonnen. Leden van het O.V.B. en de FHV komen in principe hiervoor niet in aanmerking omdat zij een uitkering ontvangen. Overigens gaat het actiecomité er van uit dat mensen die de waardebonnen niet echt nodig hebben deze ook niet afhalen. Ten aanzien van de sleepboten van Van Ommeren wordt medegedeeld dat afspraken zijn gemaakt dat zij minimale werkzaamheden verrichten. In geen geval zal besmet werk worden gedaan. De briefing wordt om 20.00 uur gesloten.

WORDT VERVOLGD.

Woensdag 19 september 1979.

Op woensdagmorgen blijkt dat onbekenden 2 sleepboten van G.J. Eerland en Zn alsmede een particuliere sleepboot met verf hebben beklad. Ten aanzien van Eerland en Zn wordt opgemerkt dat er een nauwe relatie bestaat tot Smit Internationale. Tevens kan dan worden vastgesteld dat het stakingscomité bestaat uit de volgende personen:

In dit verband wordt nog opgemerkt dat tijdens de bijeenkomsten aan de Houtlaan vrijwel altijd aanwezig is. Ook is bekend dat hij zich regelmatig laat zien bij de bemanningsleden die posten op de Willemskade.

In de loop van woensdag 19 september wordt onder de bemanningsleden een manifest verspreid, waarin op het contact tussen collega's en directie wordt ingegaan. Manifest gemerkt 25 bijgevoegd. Tevens bijgevoegd een manifest gemerkt 26 dat uitgereikt wordt aan bezoekers van de Spido-rondvaarten.

Om 19.00 uur vindt de gebruikelijke briefing plaats in het wachtlokaal aan de Houtlaan. Aanwezig zijn naar schatting 150 personen. Dit grote aantal is mogelijk het gevolg van het feit dat de verstrekking van waardebonnen op gang komt. Voornaamste woordvoerders zijn KRAAIJEVELD, VAN DER ZANDEN en VAN DER ZWAN. Zowel door betrokkenen als de aanwezige stakers wordt fel geageerd tegen het optreden van de ME tegen de havenarbeiders bij Unit Centre. Volgens VAN DER ZANDEN is SCHULTS, Philippus 6-11 1928 bij Unit Centre uit de politiefuik ontsnapt door al het ware onder te duiken in de kofferruimte van een auto van een journalist.

VAN DER ZANDEN roept de aanwezigen op deel te nemen aan een demonstratie op 20 september voor het stadhuis aan de Cool-singel.

Donderdag 20 september 1979.

Op donderdagavond vindt om 19.00 uur wederom een briefing plaats aan de Houtlaan, waarbij aanwezig zijn ongeveer 200 personen. Uitvoerige bespreking vindt plaats over het feit dat de erkende bonden een bedrag van f 550,- zullen uitkeren. Bij de aanwezigen rijst de vraag op welke wijze hierop gereageerd moet worden. Het idee wordt gelanceerd dat een ieder die daar recht op heeft dat bedrag int, maar desondanks doorgaat met staken. Tevens wordt opgemerkt dat bij het afhalen van het bedrag 3 kaarten

moeten worden ingevuld betreffende het "werkwillig" zijn. Eén kaart is bestemd voor de bond, één voor de werkgever en één voor de politie (sec).

Door de advocaten van het stakingscomité zal bekeken worden op welke wijze op de nieuw ontstane situatie gereageerd moet worden.

Op voorhand zal wellicht gepost moeten worden bij het kantoor van de vervoersbonden om te zien wie zich als werkwillige aanmeldt. VAN DER ZANDEN stelt dat in ieder geval doorgedaan moet worden met de staking om de gestelde eisen binnen te halen. Met betrekking tot het stakingscomité wordt medegedeeld dat VERMEULE is vervangen door . Laatst genoemde is een goed gebruiker van sterke drank, maar heeft toegesegd dit gedurende de actie achterwege te zullen laten. Aan het personeel van de Europoortslepers is op beperkte schaal een manifest uitgereikt, waarin namens het stakingscomité wordt gezegd voor de 24-uursstaking en de hoop wordt uitgesproken dat men nog eens een beroep op hen kan doen.

Naar aanleiding van de moeilijkheden bij Unit Centre doet het gerucht de ronde dat er plannen geweest zijn om de havenstakers die door de ME op de kop van de Waalhaven in een hoek waren gedreven met behulp van sleepboten hier af te halen. Uit veiligheidsoverwegingen is hiervan afgezien.

Vrijdag 21 september 1979.

De situatie aan de Willemskade vertoont een rustig beeld. Het blijkt dat de voorzijde van het kantoorpand van Smit op uitgebreide schaal in de nacht van donderdag op vrijdag met verf is besmeurd.

Rond 19.00 uur zijn in de wachtkamer aan de Houtlaan ongeveer 200 mensen aanwezig. Omdat het wachtlokaal voor deze hoeveelheid te klein is vertrekt men massaal naar de Willemskade waar de stakers vanaf de brug van één der sleepboten door leden van het actiecomité worden toegesproken. In dit verband is van belang op te merken dat VAN DER ZANDEN bekend is met het feit dat het GAK (Rotterdamse haven) die middag heeft besloten op maandag de werkzaamheden te hervatten.

VAN DER ZANDEN werpt zich op als voornaamste woordvoerder van het actiecomité en zegt dat de formulieren van de bonden betreffende de f 550,- ingeleverd moeten worden bij het actiecomité. Het comité zal dan voorinlevering bij de bond zorgen. Eén en ander houdt niet in dat men dan weer aan het werk gaat, integendeel als de haven gaat draaien en die kans is zeer groot zal er van alle kanten druk op de directie van Smit worden uitgeoefend om de sleepboten te laten varen.

Door het actiecomité zal bekeken worden hoe ten aanzien van de ongeorganiseerden een financiële regeling getroffen kan worden.

Op zaterdag 22 september 1979 zal bij boekhandel Voorhoeve en Dietrich op enigszins feestelijke wijze een jubileum uitgave m.b.t. Smit Internationale ten verkoop worden aangeboden. In verband hiermede is door een fotoreportage samengesteld welke in de onmiddellijke nabijheid van genoemde boekhandel zal worden uitgesteld. Tevens zullen dan onder het publiek manifeste worden verspreid.

In verband met de sleepbootstaking mag niet onvermeld bli-
ven dat in de nacht van vrijdag op zaterdag 22 september in de
Vulkaanhaven te Vlaardingen de sleepboot van een particulier
zinkt. Naar de oorzaak wordt door de politie Vlaardingen een ond-
zoek ingesteld. Blijkens publikaties legt de eigenaar een direct
verband met de sleepbootstaking in Rotterdam.

Zaterdag 22 september 1979.

In de wachtkamer aan de Houtlaan worden die avond te 19.0
uur de 150 à 175 personen toegesproken door KRAAIJEVELD. Een
groot aantal bemanningsleden heeft reeds het formulier betreffen-
de f 550,- van de bonden bij het actiecomité ingeleverd.

Een definitieve beslissing over het inleveren bij het kan-
toor van de vervoersbond aan de Westzeedijk zal begin volgende
week worden genomen.

Naast de bekende Nederlandse tekst worden thans ook in de
buitenlandse taal aan bezoekers van de Spido-rondvaartboten mani-
festen uitgereikt en, aldus KRAAIJEVELD, het stakingscomité is
niet ontevreden over het aantal mensen dat een bedrag van f 8,-
deponeert in de stakingskas.

Tevens wordt medegedeeld dat er de afgelopen nacht in het
centrum van Rotterdam weer met "verf" is gewerkt". Het is niet ui-
gesloten dat dit gebeurd is door provocateurs die het stakingsco-
mité in een kwalijk daglicht willen stellen. Van de zijde van he-
stakingscomité wordt nogmaals een beroep op de aanwezigen gedaan
om moeilijkheden te voorkomen.

Voor maandagochtend en/of maandagavond worden stakers ge-
vraagd op de Willemskade, omdat dan een ploeg met werkwilligen in
dienst komt. Uiteraard moet voorkomen worden dat zij uitvaren.
Door het stakingscomité zal op korte termijn in de Rotterdamse
haven een manifest worden verspreid waarin dank aan de havenarbe-
ders wordt gebracht voor hun solidariteit. Tevens zal gevraagd
worden geen werkzaamheden te verrichten aan boord van schepen
waarvan bekend is dat zij hulp hebben gekregen van particuliere
slepers en van bijvoorbeeld schepen van de Gemeentelijke Haven-
dienst. In dit verband worden door de stakers de roeiers in de
Rotterdamse haven ook goed in de gaten gehouden. De verstandhou-
ding tot hen is onder normale omstandigheden al niet best en ge-
bleken is dat zij er niet vies van zijn hand- en spandiensten te
verlenen bij het binnenbrengen van schepen. Zij doen dan namelijk
tevens werk wat normaal door de slepers gedaan wordt. Indien het
niet mogelijk zal blijken thans maatregelen te nemen zullen zij
het achteraf wel merken.

VAN DER ZWAN deelt mede dat die middag op de Lijnbaan een
manifest is verspreid bij de boekwinkel Voorhoeve en Dietrich. De
betrokken boekhandelaar heeft op één en ander positief gereageerd
en zag de actie als reclame voor zijn bedrijf.

Zondag 23 september 1979.

Rond 11.00 uur wordt QUAAK op de Willemskade gesignaleerd

die in gesprek is met een tiental bemanningsleden van de sleepboten.

In de loop van de namiddag vinden op de Willemskade enige festiviteiten plaats, waarbij een optreden van de toneelgroep Discus en de vertoning van een poppenkast. Eén en ander is mede ten behoeve van familieleden van de stakers.

Door de SP wordt gezorgd voor de nodige versnaperingen.

Op zondagavond vindt de gebruikelijke bijeenkomst plaats aan de Houtlaan, waarbij slechts 75 personen aanwezig zijn. Nogmaals wordt er van de stakingsleiding op aangedrongen om maandag morgen naar de Willemskade te komen in verband met de waarschijnlijke komst van werkwilligen. Tevens wordt besloten dat een aantal kapiteins langs de loodsdienst en langs de roeiers zal gaan om hen er op te wijzen dat zij door het verrichten van werkzaamheden de stakingsacties belemmeren. Een aantal leden van de bond heeft nog geen formulier betreffende de molestuitkering ontvangen. Waarschijnlijk zullen op woensdag 26 september de formulieren bij de vervoersbond worden ingeleverd.

Op dinsdag 25 september zal een manifest worden verspreid onder de Rotterdamse havenarbeiders.

Maandag 24 september 1979.

Ten aanzien van de situatie op maandagmorgen waarbij verwacht werd dat er moeilijkheden tussen werkwilligen en stakers zouden ontstaan, wordt opgemerkt dat hiervan niets is gebleken.

Aan de Houtlaan zijn die avond naar schatting 250 mensen aanwezig. Door KRAAIJEVELD wordt medegedeeld dat hij één van de kaderleden van de vervoersbond, die aan het gesprek heeft deelgenomen, na afloop heeft gevraagd naar resultaten. Betrokkene heeft hierop medegedeeld met KRAAIJEVELD niets te maken te hebben en ook niet voornemens te zijn in deze vergadering tekst en uitleg te geven.

Het ligt kennelijk in de bedoeling van de vakbeweging om de f 28,50 in te doen gaan per 1-1-1980, maar dit zou inhouden een loonsverhoging van f 14,- per 1-1-1979. Door het stakingscomité is echter de eis gesteld van f 50,- en dit blijft overeind staan. Door de bonden zal het wel zo gespeeld worden dat de lede uiteindelijk over het resultaat moeten beslissen, waarbij de uitslag dan tevoren vast staat.

Onder de aanwezigen ontstaat een storm van protest over deze gang van zaken. KRAAIJEVELD ziet geen kans meer de vergadering in geordende banen te leiden. VAN DER ZANDEN neemt daarop het woord en zegt dat de bonden eventueel wel met de eer mogen gaan strijken als de eisen van het actiecomité maar worden binne gehaald. De uiteindelijke beslissing zal worden genomen in een grote vergadering waarbij alle bemanningsleden aanwezig moeten

zijn.

Over en weer worden de felste discussies gevoerd over de wijze waarop het spel wordt gespeeld, met als resultaat dat besloten wordt op korte termijn een grote vergadering in het Trefcentrum te beleggen voor nader beraad.

Aan het einde van de vergadering wordt door een onbekende man medegedeeld dat een bedrag van f 10.000,- aan het stakingscomité wordt geschonken. Betrokkene wordt door VAN DER ZANDEN ten tonele gevoerd maar niet geheel duidelijk wordt "uit welke hoek de wind waait".

Met betrekking tot de financiën wordt medegedeeld dat nog een bedrag in kas is van f 29.000,-.

VAN DER ZWAN deelt mede dat een twintigtal mensen op dinsdag 25 september om 10.30 uur vertrekt vanaf de Willemskade om manifesten te verspreiden in de kantines en bij de poorten van de havenbedrijven.

Van de zijde van het stakingscomité wordt verder medegedeeld dat de Europoortslepers steeds verder hun werkterrein verleggen in de richting van Rotterdam. Ook is vastgesteld dat sleepboten van de firma Eerland met "zeewerk" bezig geweest zijn bij de scheepswerf van Van der Giessen. De bijeenkomst wordt om 20.15 uur gesloten.

WORDT VERVOLGD.

Dinsdag 25 september 1979.

Op dinsdagavond bevinden zich in de wachtkamer aan de Houtlaan ongeveer 125 personen. Onderling wordt wat gediscussieerd over de onderhandelingen tussen bonden, kaderleden en directie. Door het stakingscomité wordt medegedeeld dat nadere mededelingen hierover zullen worden gedaan tijdens een zogenaamde algemene vergadering op woensdag 26 september in het Trefcentrum te Rotterdam. Onder de aanwezigen wordt een manifest verspreid gericht aan de havenarbeiders te Rotterdam.

Woensdag 26 september 1979.

Met betrekking tot de besloten bijeenkomst in het Trefcentrum op woensdag 26 september is onder de sleepers een convocatie verspreid, gemerkt 30 bijgevoegd.

Op de bijeenkomst zijn 350 à 400 personen aanwezig.

Achter de bestuurstaafel op het podium hebben alle bekende leden van het actiecomité plaats genomen. Thans blijkt dat ook , van beroep
, eveneens deel
matroos, uitmaakt van het actiecomité. Betrokkene is gedurende de gehele staking zeer actief geweest en vervult de rol als verbindingsman voor de posters op de Willemskade.

Naast de bemanningsleden van Smit-Internationale en Smit-Vos zijn tevens de sleepers aanwezig van de firma Van Ommeren, waarvan de schepen gestationeerd zijn in Vlaardingen. (Horsey en Drecht).

Als voorzitter van het actiecomité treedt op VAN DER ZANDEN. Tussen de leden van het actiecomité en de aanwezigen wordt fel gediscussieerd over het voorstel betreffende de f 28,50 dat tussen directie en vakbonden is bereikt. De vergadering dient een beslissing te nemen met welk minimum pakket zij akkoord gaat. Uiteindelijk wordt na hand opsteken besloten dat de eis f 50,- schok waarmee de staking is begonnen volledig wordt losgelaten. Er blijkt verder niemand voorstander te zijn van het voorstel alleen de f 28,50 binnen te halen. Hoe dan ook moet naast het bedrag van f 28,50 een deel van de gestaakte dagen worden uitbetaald.

De gang van zaken op deze vergadering is voor een aantal mensen aanleiding deze voortijdig te verlaten en één der aanwezigen die namens de sleepbootbemanning aanwezig is geweest bij besprekingen tussen bonden en directie, verklaart staande de vergadering met de gehele toestand niets meer te maken te willen hebben en er uit te stappen. Dat wil zeggen dat betrokkene geen deel meer uit zal maken van het "comité" bestaande uit vier personen dat de besprekingen tussen directie en bonden heeft mogen bijwonen. Een vertegenwoordiger van de sleepboten, welke in Vlaardingen zijn gestationeerd, deelt mede dat zij die avond om 16.30 uur weer zullen gaan varen. Eén en ander ontlokt onder de aanwezigen de nodige protesten. Verder wordt medegedeeld dat in de namiddag een delegatie een bezoek zal brengen aan de burgemeester van Rotterdam teneinde de kwestie van de ongeorganiseerden ter tafel te brengen. Op de één of andere manier zal de Sociale Dienst hier uitkomst moeten bieden. Met de burgemeester zullen tevens de activiteiten van de havendienstschepen worden besproken, omdat zij werk

zaamheden verrichten waarvoor zij niet zijn aangewezen. Het actie comité heeft hiervan foto's in zijn bezit.

Aan het einde van de vergadering worden door leden en sympathisanten van de SP Hulp- en Informatiedienst kaarten verstrekt waarop voedselpakketten verkregen kunnen worden. In de loop van de middag wordt door Smit mededeling gedaan betreffende de onderhandelingen tussen directie en bonden en het uiterste bod wat door Smit Internationale/Smit-Vos is gedaan. Publikatie gemerkt 31 bij gevoegd.

Om 19.00 uur bevinden zich in het wachtlokaal aan de Houtlaan ongeveer 100 personen. Van de zijde van het stakingscomité wordt medegedeeld dat door de burgemeester t.a.v. de ongeorganiseerden nog geen standpunt is ingenomen, terwijl door hem i.v.m. de activiteiten van de havendienst met de bevoegde autoriteiten contact zal worden opgenomen. Nogmaals wordt gediscussieerd over het voorstel betreffende de f 28,50 in de CAO voor 1980 waarbij opnieuw wordt duidelijk gemaakt dat daarnaast een deel van de gestaakte dagen uitbetaald moet worden.

Op vrijdagavond 28 september zal in één van de zalen van Engels een informatiebijeenkomst worden gehouden van de Vervoersbond FNV. Om te voorkomen dat alleen de leden van deze bond beslissen zal de vergadering massaal bezocht moeten worden, dus ook door niet-leden. Gelet op de onderhandelingen tussen de Vervoersbond en Smit Internationale/Smit-Vos wordt dezerzijds opgemerkt dat door het bestuur van de Vervoersbond tegenover de directie verklaard is dat alles in het werk zal worden gesteld om de overeenkomst bij de sleepers er door te krijgen.

Onder de aanwezigen wordt een manifest verspreid van de FNV,

Donderdag 27 september 1979.

Tijdens de bijeenkomst aan de Houtlaan die door ongeveer 200 personen wordt bijgewoond en waarbij als voornaamste woordvoerders optreden VAN DER ZANDEN, KRAAIJEVELD en VAN DER ZWAN wordt opnieuw de aandacht gevestigd op de informatiebijeenkomst van de Vervoersbond FNV. Indien besloten wordt dat niet-leden het woord niet mogen voeren ([REDACTED] Dit is voornamelijk van belang voor VAN DER ZANDEN) zal dit voor het actiecomité geen onoverkomelijk bezwaar zijn, omdat onder de leden voldoende know-how aanwezig is die hun zegje kunnen doen. Besloten wordt om 19.00 uur massaal van af de Willemskade naar de vergaderruimte te lopen om ook op deze wijze uitdrukking te geven aan het ongenoegen dat onder de sleepbootbemanning leeft.

Met klem wordt benadrukt dat alleen op de f 28,50 in de CAO van 1980 niet gevaren zal worden.

Met betrekking tot de financiën wordt medegedeeld dat op zaterdag waardebonnen ter waarde van f 50,- bij het actiecomité van de sleepboten kunnen worden verkregen. Dit bedrag staat naast het voedselpakket van de SP.

Met instemming wordt de mededeling begroet dat van het comité van stakende havenarbeiders een bedrag is ontvangen van f 20.000,-.

Door een aantal kapiteins zal een gesprek worden gevoerd met een leidinggevende functionaris van het loodswezen om hun

handelwijze te veroordelen. Teveel schepen komen binnen zonder sleepboten en het zijn de loodsen die hiervoor verantwoordelijk zijn. Met betrekking tot de activiteiten van de havendienst wordt in onderlinge gesprekken duidelijk dat hun optreden gedurende de staking in een kwalijk daglicht is komen te staan. Hoewel het niet met zoveel woorden wordt gezegd kan worden geconcludeerd dat het na de staking niet uitgesloten moet worden geacht dat een schip van de havendienst in een bepaalde situatie klem zal worden gevangen, zonder overigens dat aanwijsbare schuld kan worden aangetoond.

Vrijdag 28 september 1979.

In de loop van vrijdag wordt namens het stakingscomité een manifest verspreid waarin ingegaan wordt op de onderhandelingen tussen directie en Vervoersbond.

Omstreeks 19.00 uur vertrekken vanaf de Houtlaan ruim 100 personen in optocht naar de Clauszaal van het zalencomplex Engels te Rotterdam voor het bijwonen van de informatiebijeenkomst van de Vervoersbond FNV.

Aan de leden van deze organisatie zijn convocaties verzonden waarop uitdrukkelijk staat vermeld dat toegang uitsluitend op vertoon van de lidmaatschapskaart is.

De Clauszaal biedt plaats aan ongeveer 300 personen, maar om 20.00 uur zijn naar schatting 400 personen aanwezig. Van enige controle op leden is geen sprake en onder de aanwezigen bevinden zich dan ook een groot aantal ongeorganiseerden alsmede een aantal niet-slepers, waaronder .

Gedurende de hierna volgende emotionele discussies wordt vrij snel duidelijk dat de Vervoersbond juridisch niet in staat is de afgesloten CAO 1979 open te breken en niet meer kan bieden dan het reeds eerdergenoemde akkoord van de f 28,50 ingaande met de CAO 1980.

Tijdens de vergadering wordt duidelijk dat het actiecomité zijn eisen, te weten het opnemen van het bedrag van f 28,50 bruto per week in de lopende CAO (1979) met terugwerkende kracht tot 1 juli en een vergoeding voor de gestaakte dagen onverkort handhaaft.

Van de zijde van het actiecomité wordt onder andere het woord gevoerd door VAN DER ZANDEN, KRAAIJEVELD, VAN DER ZWAN, en . Laatstgenoemde

wordt door de slepers de "econoom" genoemd.

Door KRAAIJEVELD wordt aan de bestuurders van de Vervoersbond de vraag gesteld of de bond zich alsnog achter de eisen van de stakers wil stellen en opnieuw over de CAO 1979 met de directie van Smit c.s. wil onderhandelen.

Deze vraag wordt daarop ontkennend beantwoord.

VAN DER ZANDEN hierna het woord voerend zegt dat de stakers getracht hebben een zinvolle discussie te voeren met de bond maar dat dit kennelijk niet mogelijk is.

Door VAN DER ZANDEN wordt daarop aan de aanwezigen de vraag gesteld of deze nog achter het comité staan. Uit de reactie van de aanwezigen door woorden en gebaren wordt door VAN DER ZANDEN de conclusie getrokken dat dit nog het geval is. Door hem alsmede door KRAAIJEVELD wordt daarop gesteld dat de onderhandelingen met de directie van Smit van nu af aan door het comité gevoerd zullen

worden.

KRAAIJEVELD voegt hier aan toe "Wij gaan nu de directie van Smit dwingen tot een onderhoud met het comité. De overwinning is nabij".

Vervolgens wordt opgeroepen naar de Willemskade te gaan er vandaar naar het kantoor van Smit. Aan deze oproep wordt naar later blijkt door ongeveer 200 personen gevolg gegeven. Dezerzijds wordt opgemerkt dat over het voorstel van de bonden in het geheel niet is gestemd.

Op de Willemskade worden de aanwezigen toegesproken door VAN DER ZANDEN die oproept om voor het kantoor van Smit op duidelijke wijze te manifesteren teneinde de directie te bewegen een delegatie van het actiecomité te ontvangen. De directie laat echter weten niet bereid te zijn wie dan ook te ontvangen en zeker niet een delegatie van het stakerscomité.

Ook de "sommatie" van KRAAIJEVELD aan de directie om naar buiten te komen heeft geen enkel succes, waarna de aanwezigen zich omstreeks 24.00 uur verspreiden en deels op weg gaan naar hun woning, dan wel naar de Willemskade om te posten.

In dit verband wordt opgemerkt dat de directie van Smit diverse personeelsleden waarvan bekend is dat ze werkwillig zijn, heeft benaderd met het verzoek zich na afloop van de FNV-vergadering, ongeacht de uitslag, te verzamelen in het wachtlokaal aan de Houtlaan.

Gedachte is hierbij geweest dat het op de vergadering tot een stemming zou komen en dat een meerderheid voor hervatting van de werkzaamheden zou zijn. Gelet op een eventuele positieve uitslag zou er reeds die nacht met een aantal sleepboten worden gevaren. Het aantal werkwilligen blijkt echter bijzonder gering om het plan van de directie uit te voeren. Het plan om met een aantal schepen uit te varen wordt dan ook verschoven naar zaterdag 29 september te 04.00 uur, maar kort na middernacht wordt mede gelet op het grote aantal posters besloten ook hiervan af te zien.

In het kader van de staking mag niet onvermeld blijven het feit dat op vrijdag 28 september op een bepaald moment is vastgesteld dat de sleepboot Australie liggende aan de Willemskade zinkende was. Door een lid van het actiecomité is daarop een afsluiter, die open bleek te staan, dicht gedraaid. Ook deze daad is van de zijde van het actiecomité afgekeurd. Een onderzoek naar de dader(s) heeft nog geen resultaat gehad. Onder een beperkt aantal stakers gaat echter het gerucht dat dit soort ^{acties} provokaties zijn van de directie om het comité in een kwalijk daglicht te stellen. Ten aanzien van de Australie is bekend dat de technische dienst van Smit in de loop van de dag aan boord is geweest voor het verrichten van enige werkzaamheden en daarbij zou men opzettelijk een kraan hebben opgedraaid.

Zaterdag 29 september 1979.

Op zaterdagmorgen is er grote belangstelling van de zijde van de stakers voor de voedselpakketten van de SP.

In onderlinge gesprekken wordt vastgesteld dat de directie van Smit geschrokken is van de eenheid onder de stakers.

Op zaterdagavond wordt aan de Houtlaan medegedeeld dat he

actiecomité met de directie van Smit nog steeds geen gesprek heeft gehad, omdat de directie pertinent weigert met het stakingscomité te onderhandelen.

Op zondagmiddag 30 september zullen aan de Willemskade weer de nodige festiviteiten worden georganiseerd. Het publiek zal hier van door middel van een geluidswagen in kennis worden gesteld en tevens zal op hen een beroep worden gedaan een bijdrage te leveren aan de stakingskas.

Nogmaals wordt er van de zijde van het actiecomité op aangedrongen zich van bepaalde activiteiten te onthouden.

Zondag 30 september 1979.

's-Avonds bevinden zich in de wachtruimte aan de Houtlaan ongeveer 75 personen. Omdat de directie weigert het stakingscomité te ontvangen zal een brief worden gezonden. Als de directie de brief onbeantwoord laat zal deze naar de diverse kranten worden gestuurd ter publikatie.

Met het loodswezen is thans een definitieve afspraak gemaakt om hen te attenderen op de volgens het stakingscomité onverantwoordelijke wijze van werken. Er wordt door het stakingscomité tevens overwogen om een delegatie van vrouwen naar de directie te sturen. In verband hiermede wordt in de loop van maandag onder de bemanningsleden een manifest verspreid ondertekend door het Vrouwencomité van de sleepers,

Maandag 1 oktober 1979.

De verwachting van de directie van Smit dat men na de informatiebijeenkomst van de FNV van vrijdag j.l. uit de impasse zou zijn is door de ontwikkelingen op die vergadering niet bewaarheid. Men weet eigenlijk geen raad meer met de situatie.

De mogelijkheden zullen bekeken worden om onder de personeelsleden een referendum te houden om een duidelijk inzicht te krijgen wie werkwilleg is. Eén en ander zal bij notariële acte worden vastgesteld. Op maandagavond zijn aan de Houtlaan naar schatting 150 personen aanwezig. Van de zijde van het actiecomité wordt medegedeeld dat is vastgesteld dat op de één of andere manier schepen de Rotterdamse haven binnenkomen met behulp van sleepboten. Er moet nog uitgezocht worden hoe dit precies zit.

Door het actiecomité worden plannen uitgewerkt om de stakingskas een flinke injectie te geven. De mogelijkheid moet onderzocht worden of de havenarbeiders per man per week een bedrag van f 10,- willen geven uit solidariteit met de stakende collega's.

Op woensdag of donderdag zal door het stakingscomité van de sleepboten opnieuw een bedrag worden uitgekeerd.

Inmiddels is ook duidelijk geworden dat het loodswezen het varen zonder sleepers meer dan "zat" is.

Onderling wordt wederom gediscussieerd over het akkoord dat tussen directie en bonden is bereikt. Over de uitleg ervan bestaat veel verschil van mening. Volgens de Vervoersbond zullen naast dit bedrag de overige eisen voor 1980 bespreekbaar zijn, maar volgens het actiecomité is de f 28,50 al onderdeel van het looneisenpakket voor 1980. Voor de CAO-onderhandelingen voor 1980 zal er dan ook niet veel overblijven.

WORDT VERVOLGD!!!!!!

In de nacht van maandag op dinsdag (1 op 2 oktober 1979) omstreekt 01.00 uur blijkt dat door werkwilligen 4 sleepboten zijn bemand en werkzaamheden verrichten in de Rotterdamse haven. Eén en ander is geschied in overleg met de directie van Smit/Internationale Smit/Vos.

Opgemerkt wordt dat het hier schepen betreft die geen deel uitmaken van het aantal dat aan de Willemskade ligt afgemeerd.

Uit onderzoek wordt duidelijk dat het de bedoeling is dat een poging wordt ondernomen om nog 4 sleepboten, liggende aan de Willemskade, in de vaart te krijgen. Daarnaast zal een poging gedaan worden om twee sleepboten van Mars te bemannen en te laten varen.

De 4 sleepboten die rondvaren in de Rotterdamse haven hebben een dubbele bemanning aan boord en zij moeten bij verrassing overstappen op 4 sleepboten liggende aan de Willemskade.

Voor de twee sleepboten van Mars zijn eveneens werkwilligen aanwezig en zij houden zich op in de naaste omgeving van de boten.

Deze acties van Smit komen voor de politie als een volslager verrassing. Het uur "U" is door Smit vastgesteld op 03.45 uur. De bewegingen met name van schepen en het verschijnen van een aantal personen van Smit aan de Houtlaan zijn de stakers niet ontgaan en omstreeks 03.00 uur is het aantal postende stakers aangegroeid tot naar schatting 50 personen. Op het tijdstip van actie ziet één der sleepboten kans langs de vastliggende schepen aan de Willemskade te komen, maar op het moment dat bemanningsleden hierop over willen stappen worden zij "onthaald" door de stakende sleepers. Met behulp van stokken, stenen en dergelijke voorwerpen wordt voorkomen dat schepen van de Willemskade worden los gegooid en de 4 schepen met de dubbele bemanning druipen af. De geplande actie van de 2 sleepboten van Mars mislukt eveneens, mede als gevolg van het grote aantal stakers.

In de loop van dinsdagmorgen wordt onder de havenarbeiders een manifest verspreid waarin wordt opgeroepen om alle schepen die met behulp van onderkruipers zijn binnen gebracht te boycotten.

Van de zijde van de directie van Smit wordt met name de politie kwalijk genomen dat onvoldoende is ingewerkt op de activiteiten van Smit. In de loop van dinsdag 2 oktober 1979 vindt overleg plaats tussen politie, justitie en de burgemeester van Rotterdam. Conclusie van dit overleg is dat het beleid van de burgemeester ten aanzien van de handhaving van de openbare orde onveranderd blijft. Van de zijde van de justitie wordt in dit verband opgemerkt dat de rechtsgrond voor het verwijderen van stakers van schepen zwak, twijfelachtig en niet erg deugdelijk is. Uiteraard zal wel justitieel worden ingegrepen in gevallen van openlijke geweldpleging, mishandeling enz.

Voor wat betreft de bescherming van werkwilligen wordt in dit verband opgemerkt dat het niet geheel duidelijk is hoeveel werkwilligen er bij Smit zijn en voorts dat Smit tevoren in geval van actie overleg dient te plegen met de politieleiding.

Die dag heeft Smit/Internationale/Smit/Vos 5 sleepboten met dubbele bemanning varen. Tevens zijn de 2 sleepboten van Van Ommen, te weten Horsey en Drecht, volledig in de vaart. Deze schepen verrichten de gebruikelijke werkzaamheden met betrekking tot de

zeeschepen in de Rotterdamse haven.

Naar aanleiding van de gebeurtenissen in de afgelopen nacht en het feit dat thans door werkwilligen wordt gewerkt is op de Willemskade een groter kwantum stakers aanwezig dan normaal, maar moeilijkheden doen zich niet voor.

De stakingsleiding houdt er rekening mee dat in de loop van dinsdagavond c.q. in de nacht van dinsdag op woensdag door Smit wederom een actie zal worden ondernomen.

/ wordt door

. Door de stakers zijn maatregelen genomen, waardoor het onmogelijk is dat snel met de aan de wal liggende sleepboten kan worden uitgevaren. In de avonduren zijn wederom een groot aantal stakers op de Willemskade aanwezig die worden toegesproken door leden van het actiecomité. Publiekelijk worden de namen bekend gemaakt van 14 onderkruipers. Bijzonderheden worden niet bekend gemaakt maar wel wordt opgeroepen stand te houden en de eenheid te bewaren. In het bijzonder wordt benadrukt zich rustig te gedragen en te zorgen voor de instandhouding van materiaal.

De activiteiten van particuliere sleepers en van sleepboten van enkele ondernemingen zijn de stakers nog steeds een doorn in het oog. Die dag worden met name bedreigingen geuit aan de opvarenden van sleepboten van Boele's Scheepswerven te Bolnes (gemeente Ridderkerk). Deze sleepboten komen regelmatig in de Rotterdamse haven om schepen ten behoeve van het bedrijf op te halen.

Woensdag 3 oktober 1979.

In de nacht van dinsdag op woensdag doen zich geen moeilijkheden voor. Bij de havenbedrijven worden manifesten verspreid van de FHV

In de loop van de dag zal door de directie van Smit een delegatie van vrouwen van stakende sleepers worden ontvangen.

Onder het publiek in het centrum van Rotterdam worden manifesten verspreid waarin op de situatie bij de sleepdienst wordt ingegaan.

De activiteiten van de stakers vormen die dag aanleiding om enig politietoezicht te bieden aan de woningen van werkwilligen. De ontvangst van een delegatie van vrouwen van stakers door de directie van Smit verloopt in de namiddag bepaald niet van een leien dakje. De toegangsdeur tot het kantoorpand wordt verwijderd en een groot aantal vrouwen en kinderen houdt zich vervolgens op in het restaurant van het bedrijf. Intussen wordt door de directie met 6 vrouwen gesproken over het conflict zonder dat overigens door de directie bepaalde toezeggingen worden gedaan. Het gesprek dat ongeveer 4 uur duurt leidt tot een verscherping van de situatie in de directe omgeving van het kantoorgebouw, doordat een groot aantal sleepers zich voor het kantoorgebouw ophoudt. De teleurstelling bij de stakers is groot als blijkt dat de vrouwen bij de directie geen enkel resultaat hebben bereikt. Met name DE LANG kan dit kennelijk niet verkroppen en wil blijkens zijn bewoor-

dingen overgaan tot het aanrichten van vernielingen van de sleepbootcentrale. De aanwezigheid van de politie weerhoudt hem kennelijk van een dergelijk optreden.

In het wachtlokaal aan de Houtlaan wordt namens de delegatie van de vrouwen die met de directie heeft gesproken verslag uitgebracht. Door de directie is toegezegd dat zij nog een keer mogen terugkomen.

Door een onbekende Amsterdammer wordt een bedrag aan de stakingsleiding overhandigd van f.10.000,=. De herkomst is niet helemaal duidelijk, doch is mogelijk opgehaald onder de Amsterdamse havenarbeiders. Betrokkene wil zich met de gang van zaken in het wachtlokaal bemoeien, maar de stakingsleiding is van zijn optreden niet erg gediend, met als uiteindelijk resultaat dat hij kwaad richting Amsterdam vertrekt.

Namens de stakingsleiding wordt verder medegedeeld dat een brief zal worden opgesteld welke verspreid zal worden onder de bewoners in de straat van de 14 werkwilligen.

Dezerzijds wordt opgemerkt dat inmiddels een 30-tal personen zich als werkwillige heeft gemanifesteerd. Kennelijk zijn al hun namen en adressen bij de stakingsleiding niet bekend.

Ten aanzien van de varende sleepboten wordt medegedeeld dat deze gestationeerd liggen in de 1e Petroleumhaven. Na de bijeenkomst in de Houtlaan zal door het stakingscomité worden vergaderd om zich te beraden op de situatie.

Bij de stakingsleiding is inmiddels ook bekend geworden dat naast genoemde schepen opnieuw een sleepboot in de vaart is gebracht, maar men weet niet goed waar deze zich bevindt.

Omstreeks 22.00 uur wordt door een twintigtal stakers een sleepboot van Smit, de Neptunus 11, liggende in de Waalhaven bemand, waarna gevaren wordt naar de sleepboot "Smit Duitsland". Deze sleepboot is bemand met werkwilligen en verricht op dat moment in samenwerking met de Horsey en Drecht sleepwerkzaamheden aan een zeeschip. Door de stakers aan boord van de Neptunus 11 wordt de bemanning van de Smit Duitsland overmeesterd, waarbij links en rechts klappen worden uitgedeeld. Met de Neptunus 11 en de Smit Duitsland wordt daarop naar de Willemskade gevaren waar de boten worden vastgelegd. De werkwilligen van de Smit Duitsland moeten hier aan de wal stappen, maar gezien het grote aantal posters op de kade wordt hiervan afgezien, mede omdat bedreigingen worden geuit. De werkwilligen worden met behulp van een boot van de rivierpolitie aan wal gebracht. In de loop van de daarop volgende morgen worden in verband met het vorenstaande 4 personen aangehouden ter zake van openlijke geweldpleging. De gebeurtenissen met de Smit Duistland zijn voor vele stakers als een volkomen verrassing gekomen. Zelfs wordt, gelet op bepaalde uitlatingen, dezerzijds voorzichtig geconcludeerd dat de actie door c.s. geheel op eigen initiatief is uitgevoerd.

Het aantal stakers is na het vastleggen van de Neptunus 11 en de Smit Duitsland aanmerkelijk gegroeid en onder hen heerst de nodige verwarring. Uiteraard wordt er stevig gediscussieerd over het voor en tegen van een dergelijke actie in het belang van de staking, maar over het algemeen wordt positief gereageerd.

De gebeurtenissen zijn voor politie, justitie en de burgemeester van Rotterdam aanleiding over te gaan tot inbeslagneming

van de genoemde schepen met het inzetten van de Mobiele Eenheid. Het optreden van de Mobiele Eenheid wekt uiteraard de nodige irritatie op bij de stakers. Door 2 stakers wordt met een auto ingereeden op de politie. Zij worden in verband hiermede aangehouden ter zake van poging tot doodslag. Gelet op de aanhouding wordt de politie medegedeeld dat als advocaat van de arrestanten zal optreden.

Donderdag 4 oktober 1979.

Op donderdag 4 oktober 1979 omstreeks 09.30 uur worden de inbeslaggenomen sleepboten Neptunus 11 en Smit Duitsland na onderzoek door de recherche door justitie vrijgegeven en ter reparatie naar een scheepswerf overgebracht. In de loop van de avond komt de Smit Duitsland bemand met werkwilligen weer in de vaart.

In de vroege morgen wordt door VAN DER ZANDEN bij de firma DEKA HANNO (havenbedrijf) een poging ondernomen de havenarbeiders te bewegen geen werk te verrichten aan het bij dit bedrijf voor de kant liggende schip dat met behulp van sleepboten is binnengebracht (besmet werk). Zijn poging heeft geen resultaat. Aanvankelijk is er sprake geweest dat bij dit bedrijf in verband hiermede manifesten zouden worden uitgereikt, maar hiervan is niet kunnen blijken.

In de loop van de morgen doet het gerucht de ronde dat als gevolg van het optreden van de Mobiele Eenheid drie sleepboten tot zinken worden gebracht. Dezerzijds wordt opgemerkt dat het hier één van de vele geruchten betreft die de afgelopen weken de politie hebben bereikt.

Tot omstreeks het middaguur is het aan de Willemskade bijzonder rustig, kennelijk omdat de stakers uitslapen na de woelige nacht.

Omstreeks 14.00 uur bevindt zich in de omgeving van de Willemskade/Houtlaan een 100-tal stakers. Het actiecomité houdt een besloten vergadering. Mededelingen worden niet gedaan. Wel wordt door BRUNIA medegedeeld eventuele berichten niet naar het actiecentrum aan de Vijverhofstraat 65 (pand van de SP) telefonisch door te geven in verband met afluisteren. Door KRAAIJEVELD is in dit verband opgemerkt dat hij er rekening mee houdt dat ook zijn telefoon wordt afgeluisterd. Berichten bestemd voor het actiecentrum dienen persoonlijk te worden medegedeeld.

Om 19.00 uur wordt in de Houtlaan de gebruikelijke briefing gehouden. Aanwezig zijn naar schatting 250 personen. Door het actiecomité wordt medegedeeld dat nogmaals druk op de havenarbeiders zal worden uitgeoefend om besmet werk te weigeren. Onder andere zal in de loop van de vrijdagmorgen met particuliere schepen (van stakers) in de haven worden rondgevaren om de havenarbeiders hiertoe op te roepen.

Door een Amsterdammer wordt opnieuw een bedrag geschonken van enkele duizenden guldens ten behoeve van de stakers.

Onder de stakers wordt gediscussieerd over het optreden van de Mobiele Eenheid en het gedrag van 2 stakers in verband hiermede. In één geval zou de staker in zijn auto hebben liggen slapen en als gevolg van de aanwezigheid c.q. het optreden van de Mobiele Eenheid in paniek zijn geraakt.

Door STAVINGA en is gesproken met de directie van NTB (havenbedrijf) en daar zou overeenstemming zijn bereikt om

"besmet sleepbootwerk" te weigeren.

De aanwezigen worden opgeroepen op zaterdag aanwezig te zijn op een solidariteitsfestival georganiseerd door het stakingscomité. Ook het publiek zal hiervoor worden opgeroepen. Aan de ongeorganiseerden zal op korte termijn een bedrag van f.250,= worden verstrekt.

Aan het einde van de bijeenkomst wordt door de stakingsleider gevraagd of zij nog het vertrouwen heeft van de stakers, waarop door woorden en gebaren duidelijk wordt dat dit nog het geval is. Een stemming vindt hierover niet plaats. Met een oproep geen geweld te gebruiken wordt de bijeenkomst om 20.30 uur gesloten.

Vrijdag 5 oktober 1979.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de volgende sleepboten bemand zijn met werkwilligen en in de Rotterdamse haven de gebruikelijke werkzaamheden verrichten: Smit België, Smit Duitsland, Astronoom, Astroloog, Ajax, Volharding 12, Horsey en Drech. De laatste twee genoemde sleepboten zijn eigendom van VAN OMMEREN

In de loop van vrijdag wordt bekend gemaakt dat de burgemeester van Rotterdam een bemiddelingspoging wil doen om uit het conflict te komen, waarbij sprake is van het optreden van een commissie van goede diensten, om de directie van Smit en de stakers aan de onderhandelingstafel te krijgen. Op de bemiddelingspoging wordt door Smit gereageerd met de mededeling niet geïnteresseerd te zijn. De directie vraagt slechts politiebescherming voor de werkwilligen. In een later stadium wordt de weigering gemotiveerd met de opmerking dat het bekend worden van de bemiddelingspoging via de publiciteitsmedia heeft plaatsgevonden zonder dat tevoren de directie op de hoogte is gesteld en omdat het voorstel van de burgemeester van Rotterdam (f.28,50 bruto per week met terugwerkende kracht tot 1 juli 1979) niets meer of minder zou betekenen het openbreken van de reeds afgesloten CAO.

In de namiddag wordt in kleine kring bekend dat Smit voornemens is 10 sleepboten, liggende aan de Willemskade, op welke manier dan ook weg te halen en te bemannen met werkwilligen. Optreden van de politie zal in verband hiermede noodzakelijk zijn. Na overleg met de burgemeester van Rotterdam wordt de directie van Smit in de loop van de avond duidelijk gemaakt dat van de actie moet worden afgezien. Mede gelet op het in verhouding geringe aantal werkwilligen dat onder dergelijke omstandigheden bereid is uit te varen en te werken, wordt aan het "verzoek" voldaan.

Omstreeks 19.00 uur wordt in Stella Maris, gelegen in de onmiddellijke nabijheid van de Willemskade, gesproken tussen het stakingscomité enerzijds en Ch. van Krimpen, adjunct-directeur van het gemeentelijk Havenbedrijf en J.J.H. van der Schaaf van de loodsdienst gemeente Rotterdam anderzijds. Eén en ander moet gezien worden in het licht van de bemiddelingspoging van de burgemeester van Rotterdam.

Aan de Willemskade zijn die avond omstreeks 19.00 uur ongeveer 200 personen aanwezig. Met name wordt door VAN DER ZWAN een beroep gedaan op de werkwilligen om zich aan te sluiten bij de

stakers. De stakers wordt duidelijk gemaakt dat de werkwilligen waarschijnlijk door de omstandigheden gedwongen zijn (noodsituatie waarin zij verkeren) ^{de} werkzaamheden te hervatten. Spreker doet op de stakers het beroep rancune-maatregelen ten opzichte van hen achterwege te laten.

De stemming onder de stakers en met name de leden van de Vervoersbond FNV is geïrriteerd over de uitkering door het stakingscomité van een bedrag van f.250,= c.q. f.400,= aan de ongeorganiseerden. Betrokkenen verwijten het actiecomité dat door de ongeorganiseerden nog nooit een cent is betaald, maar dat zij nu min of meer recht getrokken worden met de leden van de Vervoersbond die een uitkering hebben ontvangen van f.550,=.

Namens het stakingscomité wordt nogmaals gewezen op het feit dat er voor de nacht extra posters nodig zijn.

VAN DER ZANDEN memoreert de bemiddelingspoging van de burge-meester, de afwijzing van deze poging door de directie van Smit en de positieve reactie van de Vervoersbonden. Smit staat met de rug tegen de muur en zal binnen afzienbare tijd niet anders kunnen doen dan toegeven aan de gestelde eisen. Spreker benadrukt de kalmte te bewaren en niet in te gaan op provocaties van welke kant dan ook. Het aantal werkwilligen is zeer gering, al wordt door Smit het tegendeel beweerd. Het bewaren van de eenheid zal uiteindelijk leiden tot de overwinning, aldus VAN DER ZANDEN.

Door SCHULTS wordt eveneens het woord gevoerd. Door hem is in de kantines van havenbedrijven een bedrag opgehaald van f.900,=. In de daarop volgende week zal met een groter aantal mensen op de havenbedrijven worden gewerkt om geld in te zamelen ten behoeve van de stakende sleepers.

Onder de stakers doet tevens het gerucht de ronde dat er onder de bemanning aan boord van de sleepboot Smit België moeilijkheden zijn ontstaan. Een aantal matrozen is niet langer tegen de situatie opgewassen, maar mag niet van boord van de kapiteins

Voor wat betreft intimidatiepogingen door de stakers wordt opgemerkt dat bekend is dat in twee gevallen een bezoek neert gebracht aan vrouwen van werkwilligen. Betrokkene heeft daarbij bedreigingen geuit welke echter niet van dien aard zijn dat justitieel kan worden ingegrepen.

Naast de vier reeds aangehouden personen ter zake van openlijke geweldpleging wordt die avond eveneens DE LANG gearresteerd. Hij is de betrokken kapitein waarover in de persmedia wordt gesproken.

, Stakingsnieuws, nr: 23, waarin voornamelijk gesproken wordt over de sleepbootstaking, alsmede een manifest, dat onder de havenarbeiders is verspreid. Het manifest is ondertekend door DE SLEPERS. De vermelding de "Vijverhof" betreft het pand Vijverhofstraat 65 (pand van de SP).

Zaterdag 6 oktober 1979.

Op zaterdagmorgen omstreeks 12.00 uur bestaat er wederom bij de stakers grote belangstelling voor de voedselpakketten van de SP. De aanwezigen wordt gevraagd in de loop van de middag langs te komen voor een belangrijke mededeling. Via de persmedia wordt die middag bekend dat de SP voor de aankomende week aan elke staker een bedrag zal uitkeren van f.200,= en dat zij voor de daarop

volgende week opnieuw garant zal staan voor een bedrag van tenminste f.200,- voor elke staker. Aan de stakers wordt een manifest betreffende dit punt uitgereikt.

Van een gesprek tussen stakers en de directie van Smit is echter geen sprake. Als tussenpersoon tussen stakers en werkwilligen enerzijds en de directie van Smit anderzijds fungeert Van Krimpen en/of Van der Schaaf.

Naar aanleiding van het bovenstaande wordt in de loop van de avond door Smit een perscommuniqué uitgegeven waarin sprake is van een voorstel van vier punten dat aan de stakers is voorgelegd.

Omstreeks 19.00 uur zijn aan de Willemskade ongeveer 200 personen aanwezig. Door één der leden van het stakingscomité wordt het manifest van de SP voorgelezen betreffende de f.200,- hetgeen met gejuich wordt ontvangen. Voornaamste woordvoerder is KRAAIJEVELD.

In dit verband wordt dezerzijds opgemerkt dat geen mededelingen worden gedaan over het gesprek van die dag, mede omdat dit op dat moment nog voortduurt.

De aanwezigen worden aan het einde van de, overigens zeer korte, briefing geattendeerd op het solidariteitsfestival dat ook die avond nog zal voortduren.

Opgemerkt wordt dat het solidariteitsfestival die dag is gehouden van 12.00 tot 24.00 uur in gebouw Utopia aan de Honingerdijk te Rotterdam. Het publiek in de oude wijken van Rotterdam/op vrijdagmiddag door een geluidswagen, waarvoor vergunning is aangevraagd door VAN DER ZANDEN, van één en ander op de hoogte gesteld. De entreprijs van f.7,50 is bestemd voor de stakingskas. Het festival dat een "opzetje" geweest is van de CPN is matig bezocht. De verwachting dat ook de SP aanwezig zou zijn is niet bewaarheid.

Zondag 7 oktober 1979.

In de namiddag wordt onder de stakers aan de Willemskade bekend dat door het actiecomité, Van Krimpen en Van der Schaaf van 11.00 tot 17.00 uur is vergaderd in Stella Maris. Rond 19.00 uur zijn naar schatting 300 personen op de Willemskade aanwezig.

Door de stakingsleiding, waaronder VAN DER ZANDEN, wordt het antwoord medegedeeld op het voorstel van het gemeentelijk havenbedrijf betreffende het bedrag van f.55,- en dergelijke. Na de mededeling hierover heerst er onder de stakers enige verwarring over het gedane tegenvoorstel van het actiecomité. Duidelijk is wel dat met het voorstel van het gemeentelijk havenbedrijf niet akkoord kan worden gegaan en dat een bedrag wordt geëist

van f.1650,=. In dit bedrag zou verwerkt moeten zijn de f.28,50 per 1 juli 1979, alsmede een gedeeltelijke uitkering voor de gestaakte dagen. Van Krimpen en Van der Schaaf zullen met het voorstel van het actiecomité die avond/nacht nog naar de burge-meester van Rotterdam gaan om te bezien in hoeverre dit verder bespreekbaar is. Over het houden van een vergadering waarin het voorstel van het gemeentelijk havenbedrijf en het tegenvoorstel van het actiecomité kan worden gesproken wordt niet gerept.

Er bestaat tevens verschil van mening over de lijst met namen van personen die door Smit zal worden opgesteld. Punt 2 van het voorstel. Door VAN DER ZANDEN wordt gesteld dat het hier om werkwilligen gaat!

Naast het bedrag van f.1650,=^(netto) wordt naar voren gebracht dat er tegen de stakers geen rancune-maatregelen genomen mogen worden.

KRAAIJEVELD roept de aanwezigen op op maandag 8 oktober 1979 in groten getale om 09.00 uur op de Noordsingel aanwezig te zijn om op de justitie druk uit te oefenen de gearresteerde collega's vrij te laten.

Enige consternatie ontstaat onder de stakers als aan het einde van de bijeenkomst een vrouw oproept het bestaande actiecomité te laten barsten en zich niet te laten verkopen. Spreekster roept op naar het actiecentrum aan de Vijverhofstraat te komen om daar een nieuw stakingscomité samen te stellen. Of het hier een "staatsgreep" van de SP betreft blijft onduidelijk. Succes blijft in ieder geval uit.

Maandag 8 oktober 1979.

In verband met de voorgeleiding van de verdachten zijn omstreeks 09.30 uur voor het Gerechtsgebouw aan de Noordsingel ongeveer 100 personen aanwezig. KRAAIJEVELD heeft naar aanleiding hiervan een gesprek gehad met de Officier van Justitie, omdat de gang van zaken niet helemaal duidelijk is. De aanwezigen worden door hem opgeroepen voor het gebouw bijeen te blijven totdat duidelijk is wat er met de verdachten gebeurt. Na de voorgeleidingen worden omstreeks het nachtelijk uur alle verdachten heengezonden en door de postende stakers als helden binnengehaald.

De gebruikelijke briefing aan de Willemskade vindt in verband met de gebeurtenissen aan de Noordsingel niet plaats. Achter de schermen is gesproken over de gedane voorstellen. De basis lijkt gelegd voor een volledig compromis, maar de grote vraag is waar de centen vandaan moeten komen.

een uitgave van de SP getiteld: "WAT WE WILLEN, WAT WE DOEN". In het slepersconflict is dit in ieder geval duidelijk geworden.

/en dat de gevangenen onmiddellijk vrij gelaten moeten worden

WORDT VERVOLGD.

Dinsdag 9 oktober 1979.

Het besluit van de S.P. betreffende een uitkering van f.200,- aan de stakers heeft enige artikelen opgeleverd in plaatselijke dagbladen. In de Volkskrant van 9 oktober 1979 wordt door MONJE ingegaan op het conflict bij de sleepdienst , terwijl door hem in het Rotterdamsch Nieuwsblad van 10 oktober 1979 uiteen wordt gezet op welke wijze de uitkering aan de stakers wordt gefinancierd

Naar aanleiding van de gebeurtenissen op woensdagavond 3 oktober 1979 met de sleepboten Neptunus 11 en Smit Duitsland wordt het volgende nog opgemerkt:
Nadat deze sleepboten voor de justitie in beslag zijn genomen is door de recherche Rivierpolitie op de schepen een onderzoek ingesteld. Aan boord van de Neptunus 11 zijn 6 molotovcoctails aangetroffen, waarbij is gebleken dat deze zijn gemaakt door

In de loop van dinsdagmorgen 9 oktober 1979 worden op de Willemskade manifesten aangetroffen, gedateerd 8 oktober 1979 en ondertekend door "de werkwilligen", waarin gesteld wordt dat de werkwilligen tot acties zullen overgaan indien voor woensdag 10 oktober 1979 te 17.00 uur geen oplossing in het conflict is gekomen . Hoewel een uitvoerig onderzoek naar de herkomst van het pamflet heeft plaatsgevonden, is die niet vastgesteld kunnen worden, wel is duidelijk geworden dat dit niet is gemaakt door de bemanning van de sleepboten welke thans in de vaart zijn.

De bemiddelingspoging van VAN KRIMPEN, adjunct-directeur Gemeentelijk Havenbedrijf, wordt ook in de loop van de dag voortgezet. Naar aanleiding hiervan wordt een persbericht uitgegeven.

Omstreeks 19.00 uur vindt de gebruikelijke briefing plaats op de Willemskade, waarvoor naar schatting 250 personen belangstelling tonen. Onder hen bevindt zich een groot aantal vrouwen.

De vrijgelaten arrestanten worden ten tonele gevoerd en hun aanwezigheid wordt met gejuich begroet.

Door VAN DER ZANDEN wordt het persbericht voorgelezen en enige toelichting verstrekt. Hieruit blijkt dat er achter de schermen nog steeds gesproken wordt en er bestaat goede hoop dat één en ander tot resultaten zal leiden. Spreker gaat tevens in op het manifest betreffende de werkwilligen en roept de aanwezigen op, op woensdag 10 oktober 1979 omstreeks 17.00 uur in grote getale naar de Willemskade te komen, teneinde de werkwilligen een warm onthaal te bieden.

KRAAIJEVELD merkt op dat lid wil worden van het stakingscomité en zegt dat betrokkene een prima "gozer" is en dat het actiecomité hem er als lid graag bij hebben. Op deze mededeling wordt door de aanwezigen nauwelijks gereageerd, althans verklaart niemand zich daartegen

deelt vervolgens mede dat enige ongeorganiseerde stakers het bedrag van f.400,- waarop zij recht hebben, nog niet hebben afgehaald. Dit kan nog gebeuren voor donderdag aanstaande.

Daarna zullen opnieuw uitkeringen worden gedaan.

Door _____ wordt nogmaals ingegaan op het geld dat door de SP aan de stakers wordt verstrekt. Op zeer korte termijn zal een manifest worden verspreid waarin dit punt nader wordt belicht. Vooral voor gezinnen van stakers met kinderen zijn naast de voedselpakketten, appelsap en fruit in de Vijverhofstraat verkrijgbaar.

VAN DER ZANDEN merkt op dat zich onder de aanwezigen twee werkwilligen bevinden, die onder moeilijke omstandigheden de boot hebben verlaten.

Een man _____ van het OVB deelt mede dat het OVB zes krepeergevallen onder de stakers uit de moeilijkheden zal halen.

_____ tenslotte deelt mede dat door hem bij havenbedrijven op Pier 1 een bedrag is opgehaald van f.500,-. Spreker doet aan enige vrouwen het verzoek op woensdag 10 oktober 1979 omstreeks 11.45 uur naar de kantine op Pier II te komen om geld in te zamelen voor de stakers.

Met betrekking tot _____ wordt dezerzijds opgemerkt dat hij zich de laatste weken onder de stakers van de sleepdienst heeft gemanifesteerd.

Naar aanleiding van een artikel in het Rotterdamsch Nieuwsblad van 9 oktober 1979, waarin enige kritiek wordt geleverd op de havenloodsen, wordt op beperkte schaal een bericht verspreid waarin op de situatie wordt ingegaan. Ook in dit geval blijft de herkomst enigszins onduidelijk.

Woensdag 10 oktober 1979.

In de loop van woensdagmorgen wordt duidelijk dat door c.s. een concept-overeenkomst is samengesteld. Deze overeenkomst is onderwerp van bespreking op woensdagmiddag 10 oktober 1979 14.00 uur ten stadhuijze van de gemeente Rotterdam. Voor de aanvang van deze bespreking wordt door de burgemeester van Rotterdam gesproken met een delegatie van de bemanningen aan boord van de varende schepen van Smit.

Aan de bespreking van 14.00 uur wordt deelgenomen door 2 vertegenwoordigers van het Gemeentelijk Havenbedrijf, 2 vertegenwoordigers van de Loodsdienst Rotterdam, een aantal leden van de directie van Smit en vier personen van het gemeentebestuur, waaronder de burgemeester. Een vertegenwoordiger van de Vervoersbond FNV is niet aanwezig. De bespreking heeft tot resultaat dat een concept-overeenkomst door de partijen wordt aanvaard, waarbij aan de leden geheimhouding wordt opgelegd. Onmiddellijk na deze bespreking wordt de overeenkomst besproken in een vergadering van de raadscommissies voor Algemene Zaken, Financiën en Haven.

Het stakingscomité zal op donderdagmorgen 11 oktober 1979 om 09.00 uur van de inhoud van de overeenkomst op de hoogte worden gesteld. Om 09.30 uur zal de pers over één en ander worden ingelicht.

Gelet op de aangekondigde actie van de werkwilligen ontstaat omstreeks 17.00 uur op de Willemskade een enigszins gespannen sfeer. Door de stakers wordt de "zaak" scherp in de gaten gehouden en ook de politie is opvallend aanwezig. Van enig optreden van werkwilligen is echter geen sprake en moeilijkheden blijven ui

Omstreeks 19.00 uur wordt door met een aantal leden van het stakingscomité gesproken in gebouw Stella Maris.

Door KRAAIJEVELD wordt aan de stakers op de Willemskade medegedeeld dat het stakingscomité nog in vergadering bijeen is. Omstreeks 19.30 uur deelt spreker mede dat die middag op het stadhuis door enige personen overleg is gevoerd en dat dit heeft geresulteerd in een voorstel. De inhoud van het voorstel is ook voor de leden van het stakingscomité geheim. Wel is duidelijk geworden dat één van de overeengekomen punten een geheime schriftelijke stemming is onder alle personeelsleden van de sleepboten. Het voorstel zal op donderdag 11 oktober 1979 om 09.00 uur aan het stakingscomité worden aangeboden, waarna dit zich zal beraden over de inhoud. Om 14.00 uur zal in het Trefcentrum een grote besloten bijeenkomst worden gehouden, waar eventueel ook de vrouwen van de stakers welkom zijn. Op de bijeenkomst zal worden besloten of het voorstel al of niet acceptabel is.

VAN DER ZANDEN benadrukt nogmaals dat één van de overeengekomen punten een geheime schriftelijke stemming is.

Door worden vervolgens enige solidariteitsverklaringen voorgelezen en enige binnengekomen giften gememoreerd.

Door de penningmeester van het comité MEIJER wordt opgemerkt dat alleen die avond aan de ongeorganiseerden, aan wie dit nog niet is verstrekt, het bekende bedrag van f.400,- kan worden uitgekeerd.

Op donderdag 11 oktober 1979 zal na afloop van de briefing opnieuw aan de stakers een bedrag van f.100,- worden verstrekt.

Aansluitend deelt KRAAIJEVELD mede dat de georganiseerden van de Vervoersbond, die het bedrag van f.550,- nog niet hebben ontvangen, zich moeten melden bij het stakingscomité. Het comité zal dan bij de bond stappen ondernemen om het geld binnen te krijgen.

Tenslotte wordt door medegedeeld dat door de politie is gearresteerd en verzoekt de aanwezigen naar de Noordsingel te komen als het tot een voorgeleiding bij de rechtercommissaris mocht komen.

Opgemerkt wordt dat aanvankelijk de toezegging is gedaan de eerste week een bedrag uit te keren van f.200,-, thans is sprake van een uitkering van f.250,-. Deze uitkering wordt inderdaad gedaan.
Donderdag 11 oktober 1979.

Het besluit van de rechtercommissaris om de vijf stakers die betrokken zijn bij de kaping van de sleepboot Neptunus 11 en de daarop gevolgde actie ~~om~~ de sleepboot Smit Duitsland vrij te laten, is de officier van justitie in het verkeerde keelgat geschoten. De rechtercommissaris heeft opheffing van het voorarres onder meer geboden omdat niet te verwachten viel dat de vijf een onvoorwaardelijke celstraf zouden krijgen. De officier van justitie wil nu juridisch vastgesteld zien dat celstraf bij de delicten waarvan de stakers worden beschuldigd niet bij voorbaat kan worden uitgesloten. Het is kennelijk niet de bedoeling van de officier

van justitie aan te sturen op vrijheidsstraffen. Gelet op het vorenstaande zullen de vijf betrokkenen op vrijdag 12 oktober 1979 omstreeks 12.00 uur opnieuw worden gehoord. Het optreden van de officier van justitie heeft bij de stakers en in het bijzonder bij , die optreedt als advocaat, kwaad bloed gezet.

De besloten vergadering in het Trefcentrum deze dag wordt bezocht door 250 à 300 personen, waaronder enige tientallen vrouwen. Bij de ingang wordt streng gecontroleerd. Ook de aanwezige pers wordt de toegang tot de vergadering geweigerd.

Op het podium hebben de volgende personen plaats genomen:

verlaat na ongeveer een uur de vergadering en deelt aan de zich buiten de zaal ophoudende journalisten mede dat hij zich moet gaan bemoeien met de gearresteerde en voorbereidingen moet treffen voor de hoger beroepzaak van de officier van justitie tegen de rechtercommissaris die op 12 oktober 1979 aan de orde komt.

Voornaamste woordvoerder op de vergadering is VAN DER ZANDE die op de hem bekende wijze de overeenkomst "verkoopt" en de diverse punten nader toelicht. In het bijzonder benadrukt spreker dat het stakingscomité geen advies zal geven om door te gaan met de staking, dan wel de werkzaamheden te hervatten. Een ieder moet zelf een beslissing nemen. Door het stakingscomité zal in geen geval worden opgeroepen door te gaan met staken gelet op de geheime stemming. Het comité zou in een afgrond donderen als nu geadviseerd wordt door te gaan met staken, terwijl uit de uitslag zou blijken dat de meerderheid vóór is om de werkzaamheden te hervatten. Ook daarvoor zal dan de verantwoordelijkheid gedragen moeten worden.

KRAAIJEVELD verklaart zich tegen het aanvaarden van de overeenkomst en benadrukt dat na zeven weken staken Smit nog niets toegegeven heeft. Een aantal aanwezigen betuigt hiermede zijn instemming.

Van de andere zijde wordt de visie van VAN DER ZANDEN ondersteund met opmerkingen de overeenkomst te aanvaarden en de werkzaamheden te hervatten; echter Smit zal dan op 2 januari 1980 wel merken hoe de vlag er bij hangt en dan moeten betalen. Aan het slot van de vergadering deelt VAN DER ZANDEN mede dat de uitslag van de stemming op zaterdagmorgen 13 oktober 1979 afgewacht wordt, waarna opnieuw een gezamenlijke vergadering zal worden gehouden.

Gelet op de wijze waarop de overeenkomst is gebracht en de reacties van de stakers na afloop van de vergadering kan voor-

zichtig geconcludeerd worden dat een meerderheid van de stakers zich zal uitspreken vóór het aanvaarden van de overeenkomst.

Aan de oproep, gedaan op de vergadering, om massaal naar de Noordsingel te gaan ter ondersteuning van in de zaak wordt gevolg gegeven door ongeveer 75 personen. De verdachte wordt die avond te 19.00 uur door justitie heengezonden. De gebruikelijke briefing om 19.00 uur wordt niet gehouden. De stakers staan wel in de rij voor de caravan aan de Willemskade voor het in ontvangst nemen van een bedrag van f.100,=

Vrijdag 12 oktober 1979.

De afgelopen dagen is met name door verklaard dat de langdurige staking bij de sleepdiensten de gemeente Rotterdam met zorg vervult. Smit heeft op dit punt in de Rotterdamse haven een monopolie positie. Ook door wethouder Van der Pols wordt dit bevestigd en medegedeeld dat de gemeente Rotterdam op korte termijn stappen zal ondernemen om deze monopolie positie te doorbreken. Zelfs komt in publicaties naar voren dat de gemeente Rotterdam de stadssleepdienst in het uiterste geval zal overnemen. Uiteraard zijn ook de stakers deze publicaties niet ontgaan, hetgeen voor hen aanleiding is de emblemen van Smit op de pijpen van de sleepboten over te plakken met de vlag van de gemeente Rotterdam. Dit geschiedt overigens zonder dat hierbij vernielingen worden aangericht.

Op de gebruikelijke briefing op de Willemskade worden geen bijzondere mededelingen gedaan. KRAAIJEVELD merkt op dat eerst de uitslag van de stemming afgewacht moet worden.

Zaterdag 13 oktober 1979.

Op zaterdag 13 oktober 1979 vindt ten kantore van notaris de telling van de stembiljetten plaats. Aanwezig zijn onder andere vertegenwoordigers van het gemeentebestuur, van de directie van Smit en van de loodsdienst Rotterdam een vertegenwoordiger van het op dat moment nog varende personeel, alsmede namens de stakers.

Uitslag:

Aantal verzonden stembiljetten: 636;
terug ontvangen stembiljetten: 610;
vóór het accoord: 462;
tegen het accoord: 148.

Onmiddellijk na het bekend worden van de uitslag vertrekt naar de Willemskade om overeenkomstig de afspraak de uitslag aan de stakers mede te delen. Opmerkelijk is dat hij wel op de Willemskade verschijnt, maar de uitslag niet mededeelt. De stakers op de Willemskade, naar schatting 150, moeten te 13.00 uur via de radionieuwsdienst de uitslag vernemen. Op genoemd tijdstip wordt door het stakingscomité op het kantoor van Smit gesproken met een vertegenwoordiger van de afdeling personeelszaken. Onderwerp van bespreking is de wijze waarop het geheel weer op gang kan worden gebracht. Besloten wordt dat de op dat moment in het Botlekgebied varende boten tot maandagmorgen 07.00 uur in de vaart zullen blijven en hun werkzaamheden slechts in bepaalde havens zullen uitvoeren. De overige boten die als gevolg van het beëindigen van de staking in de vaart komen, zullen voor het overige werk worden ingezet.

Opgemerkt wordt dat de scheiding werkwilligen - stakers ter voorkoming van moeilijkheden dus nog enige tijd blijft gehandhaafd.

Na de bespreking omstreeks 13.30 uur worden de stakers toegesproken door leden van het actiecomité. VAN DER ZANDEN deelt mede dat de staking is beëindigd en dat de schepen weer opgestart moeten worden. Met nadruk wijst spreker erop dat er geen rancunemaatregelen mogen plaatsvinden tegen de werkwilligen. In de loop van de middag zal door de Rotterdamse haven een demonstratieve vaartocht worden gehouden, waaraan ook vrouwen en kinderen kunnen deelnemen. Eén en ander geschiedt met toestemming van de Gemeentelijke Havendienst.

Door KRAAIJEVELD wordt opgemerkt dat de staking weliswaar voorbij is, maar dat de strijd doorgaat en dat de eenheid die in de afgelopen weken is bereikt, in stand moet worden gehouden.

VAN DER ZWAN wijst op het feit dat in de daarop volgende week al weer vergaderingen worden gehouden van de Vervoersbond FNV in verband met het arbeidsvoorwaardenbeleid voor 1980. Spreker verzoekt met nadruk de leden van de bond op deze vergaderingen aanwezig te zijn.

Door tenslotte wordt gewezen op het feit dat door de advocaten alle steun zal worden gegeven aan de stakers waartegen een juridische procedure loopt.

Omstreeks 16.00 uur wordt door enige tientallen sleepboten een demonstratieve vaartocht door de Rotterdamse haven gehouden. Luid toeterend trekken zij de aandacht van het publiek en het geheel wekt de indruk dat de stakers een overwinning hebben behaald. Duidelijk is echter dat het compromis onder de stakers met gemengde gevoelens is ontvangen en met name wordt ondanks het feit dat van de zijde van Smit het tegendeel wordt beweerd, rekening gehouden met de mogelijkheid dat maatregelen tegen stakers worden genomen. De Commissie van Goede Diensten zal hier zeker de vinger aan de pols houden.

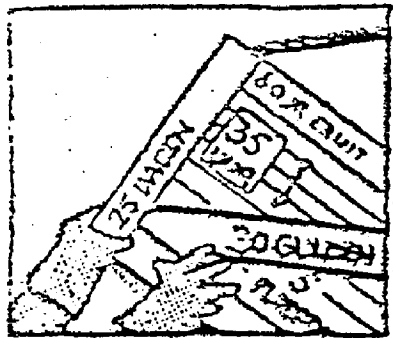
Hoewel voor de CAO-1980 reeds f.28,50 bruto is vastgelegd, is duidelijk dat de besprekingen voor die CAO bepaald niet van een leien dakje zullen verlopen, mede omdat Smit in het afgelopen stakingsconflict op geen enkele wijze aan de eisen van de stakers is tegemoet gekomen.

In Hollands Glorie zag Jan Wandelaar na veel strijd kans om de firma "Kommer en Kwel" op de knieën te krijgen. De eisen van de bonden kreeg hij ingewilligd en directeur Kwel moest vertrekken. Het ligt echter niet in de verwachting dat het VAN DER ZANDEN/KRAAIJEVELD zal lukken hoofddirecteur heen te sturen.

1.447.209.

Aktie-comité Rotterdamse Havenarbeiders

correspondentie adres: C.A. van der Zanden, Geertjoudbergstr. 119, Rotterdam, tel. 010-811454.
 financiële bijdragen storten op giro nr. 2459 t.n.v. Spaarbank R'dam, rekeningnr. 1913068 inv. J. Verweymeren, Brandaanstraat 67, R'dam.
 2e penningmeester: G. Arends, Roentgenstr. 82 C, Rotterdam.
 Voorzitter: Ph. Schults, Patrimonium's hof 9b, Rotterdam. tel: 010-847365.

EXTRA EDITIE VOOR DE SLEEPDIENSTEN

4 aug. 1979.

SLECHTSTE CAO SINDS JAREN AFGESLOTEN.

Collega's,

De nu afgesloten CAO tussen de sleepdienstondernemers en de vakbondsonderhandelaars, is de slechtste sinds jaren.
 Het afsluiten van deze CAO is gebeurd met goedvinden van slechts 154 van de ongeveer 700 personeelsleden van de stadssleepdiensten.
 In totaal werd door 292 vakbondsleden deelgenomen aan het referendum, 154 voor en 138 tegen. Een verschil van slechts 16 stemmen.
 Ook op de beide gehouden voorlichtingsvergaderingen werd al door de aanwezige vakbondsleden felle kritiek geleverd op het 'onderhandelingsresultaat'.

Ondanks al deze duidelijke signalen is de vakbondsleiding overgegaan tot de ondemocratische stap, deze CAO af te sluiten.
 Daarom zeggen wij, het is een kadoetje aan SIH.
 Want ook de vakbondsonderhandelaars zijn op de hoogte dat het de ondernemers goed gaat, dat de winsten de pan uit rijzen en dat de directie bovendien nog eens op zijn minst 10 miljoen gulden (5 jaar lang 2 miljoen) subsidie van onze belastingcenten wil ontvangen voor de 8 nieuwe haven en kustsleepboten.
 Dat er 8 nieuwe boten komen is een goede zaak, het was hard nodig, maar dat mag natuurlijk niet betekenen, dat de positie van het personeel wordt aangetast.

En wat zijn nu de resultaten van deze CAO voor de werknemers?

Iedereen weet maar al te goed, dat er bewust een personeelstekort is.
 De afspraken over de werkgelegenheid zijn een lachertje.
 Het levert geen arbeidsplaats op, bovendien is er geen enkele garantie voor de huidige arbeidsplaatsen. De 'loonsverhoging' van f.4,80 bruto is niet een voorstel van de leden, maar een voorstel van Kok. Het dekt op geen enkele wijze de opgelopen tekorten en achterstanden, door de prijsstijgingen en de zuiveringen van de prijscompensatie.
 Opnieuw zijn de prijzen voor benzine en kofolie verhoogd.
 De regering van Agt-Wiegel gaat door met Bestek'81 en heeft al verhogingen van belastingen en sociale premies aangekondigd.
 Om die schade in te lopen is meer nodig. Bijvoorbeeld f 30,- per week, waarvoor in de haven door het Aktie-comité Rotterdamse Havenarbeiders wordt opgetreden.
 De mogelijkheden om er voor op te treden zijn er, de winst is hoog genoeg en er is een schreeuwend tekort aan personeel.

Bovendien is er bij de CAO-onderhandelingen uitverkoop gehouden van bestaande rechten. Zonder goed overleg met het personeel, wordt de reisuregeling afgebouwd, op basis van afkoop.
 In plaats van deze verworven regeling te gebruiken voor verbeteringen hebben de onderhandelaars zich laten afkopen, wat voor de betrokken personeelsleden uiteindelijk na 6 jaar een schadepost van vele guldens per week zal opleveren.

Er zal een situatie ontstaan, dat er voorlopig niet gesproken kan worden over een reisurensvergoeding, waar ook afgelost gaat worden!!

De afsluiting van deze CAO, door de vakbondsleiding geeft aan, dat werkelijke verbeteringen van de loon en arbeidsvoorwaarden alleen mogelijk zijn door onze eigen kracht te ontwikkelen en zelf initiatieven te nemen. Altijd hebben we bij de sleepdiensten actie-leidingen gehad, en met succes, we hebben genoeg ervaring op dit gebied.

Wij zijn van mening dat opnieuw deze weg gevolgd moet worden.

Daarom zullen we de koppen bij elkaar moeten steken, om met elkaar tot overeenstemming te komen over de belangrijkste punten en hoe de strijd daarvoor te organiseren.

Ook elders is dit de enige weg met resultaat.

In de gehele Rotterdamse haven, wordt door de havenarbeiders opgetreden.

Het Actie-comité Rotterdamse Havenarbeiders treedt op voor de onder de havenarbeiders levende eisen, en niet zonder succes, zij treden op voor:

HANDHAVING VAN DE KOOPKRACHT DOOR,

- herstel van de volledige ongezuiverde prijscompensatie
- een inkomstenvergoeding van f 30,- minimaal per week

VERKORTING VAN DE ARBEIDSTIJD MET BEHOUD VAN LOON DOOR,

- vrijwillige vervroegde uittreding op 60 jarige leeftijd.
- 25 dagen vakantie per jaar,
- 35 uren werkweek,
- 5 ploegendienst in de volcontinu en verlichting van andere ploegendiensten, door arbeidstijdverkorting.

Het is de havenbaronnen niet gelukt, de arbeiders met zo'n slechte CAO af te schepen en de strijd zal verder georganiseerd worden in de haven. Door het optreden moet opnieuw onderhandeld worden, voor een beter resultaat.

Dat zal ook bij ons moeten gebeuren.

Daarom moeten we rond de tafel gaan zitten, het is hoog nodig.

LAATSTE NIEUWS.

Op de door de Vervoersbonden belegde ledenvergaderingen worden de bovenstaande eisen in overgrote meerderheid door de vakbondsleden aan de orde gesteld.

Aan de direktie van Smit Internationale en Smit-Vos bv

Uw stakende personeel, vanochtend in vergadering bijeen, heeft moeten vaststellen, dat u niet gereageerd heeft op onze uitnodiging om te komen praten.

Bovendien hebben wij allemaal uw stap om ons op maandag a.s. voor het gerecht te dagen, afgewezen.

Wij beschouwen deze stap als een aantasting van ons arbeidsrecht, in het bijzonder ons stakingsrecht. Ook u weet, dat wij in onze mening niet alleen staan. Na het vonnis tegen de 16 hebben duizenden het werk neergelegd. Niet alleen zij, maar ook het gehele land heeft geen woorden voor het door u voorgenomen monsterproces. Dit blijkt onder andere uit een niet te stuiten stroom solidariteitsverklaringen in woord en geld, die ons voortdurend bereiken.

U dient er rekening mee te houden, dat de gevolgen van het monsterproces waar de ogen van geheel Nederland op gericht zijn en waarvan de publieke opinie overduidelijk afstand neemt, voor uw rekening zijn en een averrechts effect zullen veroorzaken.

Wij laten ons niet als misdadigers voor de rechter slepen.

Wij eisen daarom van u om het kort geding onverwijld, en dat wil zeggen voor 18.00 uur heden in te trekken en terstond met ons te gaan overleggen over onze eis.

Wij verwachten voor 18.00 uur hedenavond antwoord van u.

Namens het stakende personeel,

Martin Meyer

Korrespondentieadres:
Smit Rusland (verder bekend.)

M. J. R. Meijer

ANP Bericht

Het federatiebestuur van de vervoersbonden FNV heeft ons hedenochtend schriftelijk dringend verzocht om het Kort Geding ~~op~~ Maandag a.s. niet te laten plaatsvinden.

Wij hebben ons hiertoe, na uitvoerig overleg, bereid verklaard. Wij vertrouwen erop, als C.A.O.-partij van de vervoersbonden, dat dit een bijdrage zal zijn tot verbetering van het klimaat waarin het conflict bij de havensleepdiensten opgelost zal worden.

Wij hopen hiermede tevens dat gedeelte van hét personeel dat zowel intern als naar buiten te kennen heeft gegeven het werk zo snel mogelijk te willen hervatten maar daarin belemmerd wordt, voor een verdere escalatie van de situatie te behoeden.

Willemskade 14-15, 3016 DK Rotterdam
Postbus 815, 3000 AV Rotterdam
Telegramadres: Spido
Telefoon: 010 - 11 18 00
Bestelkantoor: 11 64 73

Amsterdamsche Bank N.V.
Postgiro 34125
H.R. Rotterdam No. 42703

Nieuw adres: Zalmstraat 1
New address: 3016 DS Rotterdam
Postbus nr. 1042, 3000 BA Rotterdam
P.O. Box no.
Telefoon: 010 - 14 81 00
Telephone:

Datum 31 augustus 1979

Uw ref.

Onze ref. direktie/mp

Zeer geachte werknemer,

Zoals u waarschijnlijk reeds via de nieuwsmedia hebt vernomen hebben wij, op verzoek van de vervoersbonden FNV, besloten het kort geding, dat wij hadden aangespannen tot werkhervatting maandag a.s. niet te laten doorgaan.

Onze advocaat zal de president van de rechtbank nog vandaag berichten dat het kort geding is ingetrokken.

Dit betekent dat u maandag a.s., voor zover voor u van toepassing, niet hoeft te verschijnen. Mocht u reeds een advocaat hebben ingeschakeld, dan verzoeken wij u dit aan deze te berichten.

Vanzelfsprekend doen wij nog steeds een dringend beroep op u de staking te beëindigen en aan het werk te gaan.

Tevens sluiten wij een overzicht in van zowel de verbeteringen in de c.a.o. 1979 als een uitleg van de huidige c.a.o. in zijn totaliteit.

Hoogachtend,

SMIT-VOS B.V.

bijlage

De verbeteringen van de CAO betroffen de volgende punten.

- a. Handhaving van de indexeringsclausule zoals in 1978 best
- b. Verhoging van de lonen met f 4,80, de f 4,80 werkt door in de van de lonen afgeleide bedragen, als handhaving van de koopkracht. Op jaarbasis is dit ongeveer f 360,--.
- c. De vakantie werd verlengd met 1 dag en bedraagt thans minimaal 23 dagen.
- d. Invoering van een vervroegde uittredingsregeling (VUT) op 63-jarige leeftijd. Dit was voor 1978 een voorlopige regeling op 64-jarige leeftijd. De kosten hiervan bedragen voor onze beide bedrijven tezamen f 3.178.000,--. Een bedrag dat als voorziening in 5 jaar zal worden opgebouwd.
- e. Wijziging van de transport- en reisgeldregeling, waarop door de werknemers zeer werd aangedrongen. Deze regeling houdt voor het merendeel van het personeel een beduidende verbetering in. De wens voor een nieuwe regeling bestond al jaren en is in voorgaande CAO onderhandelingen iedere keer ter sprake geweest. De minimale toeslag werd van f 29,15 tot f 36,-- verhoogd, terwijl ook de andere toeslagen omhoog gingen. Alleen de mensen die onder de zgn. "Vlaardingse regeling" vielen, kunnen door deze nieuwe regeling erop achteruit gaan. Voor hen is daarom ook in de CAO een overgangsregeling opgenomen, welke het nadelig verschil berekend over een periode van 6 jaren als een eenmalige uitkering zal doen toekomen.
- f. Naast bovengenoemde punten werden nog een aantal herzieningen van minder belangrijke aard aangebracht.

Op basis van boven bereikte verbeteringen kan het volgende worden gezegd over de inkomens welke conform deze CAO kunnen worden opgebouwd.

	<u>Matroos 21 jr.</u>	<u>Machinist</u>	<u>Kapitein</u>
Minimaal gegarandeerd inkomen	f 30.789,31	f 37.008,43	f 37.600,23
Minimum toeslag transport- en reistijdvergoeding	<u>f 1.706,40</u>	<u>f 1.706,40</u>	<u>f 1.706,40</u>
Minimaal bruto jaarinkomen	f 32.495,71	f 38.714,83	f 39.306,63
Minimaal gegarandeerd inkomen	f 30.789,31	f 37.008,43	f 37.600,23
Maximum toeslag transport- en reistijdvergoeding	<u>f 3.602,40</u>	<u>f 3.602,40</u>	<u>f 3.602,40</u>
Minimaal bruto jaarinkomen	f 34.391,71	f 40.610,83	f 41.202,63

Daarnaast kent de CAO een inkomensgarantie conform welke het inkomen in 1979 krachtens de CAO opgebouwd, per individuele werknemer niet minder zal bedragen dan het in hele guldens genoten CAO-inkomen in 1978, vermeerderd met 1% indexeringstoeslag en f 4,80 koopkrachtkompensatie. Het CAO-inkomen is het inkomen dat de werknemer in 1978 op grond van art. 3 leden 1 en 2 heeft opgebouwd. Deze inkomensgarantie is in de CAO opgenomen om schommelingen in het inkomen te vermijden. Gezien de aard van het bedrijf - een volcontinu bedrijf - werkt het grootste gedeelte van het personeel in de zgn. volcontinu en verdient de door de CAO geregelde toeslagen daarvoor. Op basis daarvan hebben wij een berekening gemaakt van het bruto jaarinkomen in volcontinudienst op het huidige loonpeil en gebaseerd op de gemiddelde inkomensopbouw van 1978.

	<u>Matroos 21 jr.</u>	<u>Machinist</u>	<u>Kapitein</u>
Gemiddeld inkomen bij volcon- tinu dienst	f 37.114,05	f 44.873,71	f 45.437,69
Minimum toeslag transport- en reistijdvergoeding	<u>f 1.706,40</u>	<u>f 1.706,40</u>	<u>f 1.706,40</u>
Bruto jaarinkomen	f 38.820,45	f 46.580,11	f 47.194,09
Gemiddeld inkomen bij volcon- tinu dienst	f 37.114,05	f 44.873,71	f 45.487,69
Maximum toeslag transport- en reistijdvergoeding	<u>f 3.602,40</u>	<u>f 3.602,40</u>	<u>f 3.602,40</u>
Bruto jaarinkomen	f 40.716,45	f 48.476,11	f 49.090,09

Buiten de CAO worden door onze 2 bedrijven nog een aantal aanvullende regelingen gegeven, waaronder het sinds lange tijd gebruik is om aan het eind van het jaar een extra week - de zgn. 53ste week - basisloon te geven.

Ter vergelijking moge diene dat het wettelijk minimumloon voor een 21-jarige (incl. vakantietoeslag) f 19.535,20 en van een 23-jarige en ouder f 22.984,88 bedraagt, terwijl het begrip modaal een bruto inkomen veronderstelt van f 30.000,-- à f 32.000,--.

Uiteraard kunt u deze informatie desgewenst ook verkrijgen bij de mede-ondertekenaars van de CAO, de erkende vakorganisaties FNV en CNV.

24
VERVOERSBONDEN FNV
bedrijfsgroep havens
postbus 9208
sekr.: Goeman Borgesiuslaan 77, Utrecht
tel. : (030) - 73 82 22

No. : JvE/MvD

Utrecht, 13 september 1979

Aan onze leden bij de Sleepdiensten
voor de Stad

W.Vr.,

Een aktie beginnen is heel wat anders dan een aktie beëindigen.

Dat is ons de laatste dagen overduidelijk gebleken.

Na het bereikte principe akkoord voor de haven-cao 1979, hebben wij gezocht naar een mogelijkheid om tot een oplossing te komen in het konflikt bij de Sleepdiensten voor de Stad.

Met een aantal van onze kaderleden en kollega's van u hebben wij op woensdag, 12 september jl. het onderstaande voorstel besproken:

- a. de cao 1979 kan niet worden opengebroken.
- b. kijkend naar de cao 1980 zouden wij nu met uw werkgever willen onderhandelen over het verhogen van uw inkomen met f 28,50 bruto per week met ingang van 1 januari 1980. Los van de voor de cao 1980 in te dienen wijzigingsvoorstellen.
- c. dat er in de cao 1980 een verwerking moet plaatsvinden van deze f 28,50 bruto per week vanaf het moment waarop dit bedrag in de haven is ingegaan. In het principe akkoord haven staat 1 juli 1979.

Aan het "aktie-komit " zou worden gevraagd om op basis van het bovenstaande een personeelsvergadering te houden om na te gaan of dit tot een oplossing van het konflikt zou kunnen leiden.

Vanochtend vernamen wij dat het "aktie-komit " daartoe niet bereid is. Medewerking van die kant is dus botweg afgewezen.

Deze afwijzing weerhoudt ons er niet van onze verantwoordelijkheid voor u en uw gezin overeind te houden.

Zonder uitspraak van het gehele personeel, wat wij betreuren, maar ons wel gesteund wetend door kaderleden en kollega's waarmede wij gesproken hebben, zullen wij op korte termijn een gesprek met uw werkgever aanvragen.

Met vriendelijke groeten,

het centraal bedrijfsgroepsbestuur.

SMIT INTERN

36 21156+

~~43 50~~

21155 anprt nl
27162 siho nl

27162 siho nl

de directie van smit internationale havensleepdienst bv en smit-vos bv maakt mede namens de vereeniging van sleepdienstondernemers het volgende bekend:

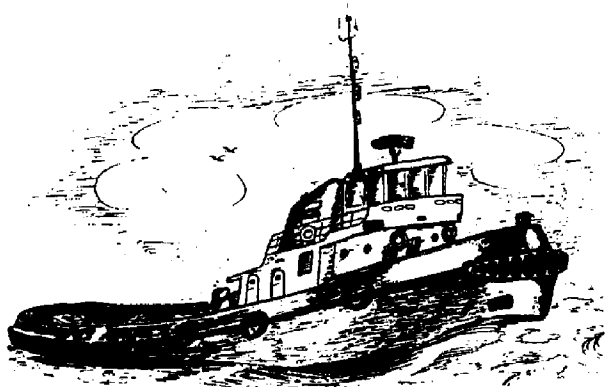
als gevolg van de besprekingen van de afgelopen dagen is heden aan de vervoersbonden fnv en de vervoersbond cnv als onze uiterste bijdrage om uit de impasse te komen, het volgende medegedeeld :

- '' wij hebben van u begrepen dat de jongste ontwikkelingen in
- '' de haven van invloed zullen zijn op uw totale wensenpakket
- '' voor de cao-onderhandelingen van 1980, de inhoud welke
- '' u zelf binnen het kader van uw arbeidsvoorwaardenbeleid
- '' zult vaststellen.

- '' als onze uiterste bijdrage om uit de impasse te komen zijn
- '' wij, als cao-partij, bereid om u toe te zeggen dat binnen
- '' het kader van het totale pakket als voorschot een verhoging
- '' van de individuele inkomens per 1 januari 1980 ingepast kan
- '' worden, gelijk aan het materiele niveau van de jongste cao-
- '' onderhandelingen voor de havens.

- '' over terugwerkende kracht van 1979 valt niet te praten.''

rotterdam, 26 september 1979.

27162 siho nl

21156 anprt nl

Vrijdag 28 september

Beste mensen,

Zoals jullie weten heeft het FNV voor vanavond 8 uur een vergadering uitgeschreven. De bedoeling hiervan is duidelijk.

Op basis van een voor ons onaanvaardbaar voorstel ondernemen Smit en de vakbondsbestuurders een laatste poging om ons aan het werk te krijgen.

In de vergadering van woensdag hebben wij tot f 28,50 bruto vanaf 1 juli besloten. Verder eisen wij doorbetaling van de gestaakte dagen.

Besloten hebben we, dat dit voor ons de uiterste limiet is. Van toegeven van onze kant mag geen sprake meer zijn.

Smit, die ons voor de rechter gesleept heeft, die de M.E. op ons afstuurde, wil alleen maar praten over f 28,50 vanaf 1 januari 1980 en wel als onderdeel van de nieuwe CAO.

Deze werkgever weet zich daarbij gesteund door de FNV-bestuurders, die tijdens onze staking al het mogelijke gedaan hebben om onze strijd te breken. De uitspraak van Sannes dat "hij met de stakers niks te maken heeft" geeft precies aan, hoe men bij het FNV over ons denkt. Mensen, vijf en een halve week staan we al zij aan zij, en hebben we alle tegenwerking overwonnen, waarmee Smit en de vakbond ons konfronteerden.

We zijn in actie gekomen, omdat we met de CAO van nu belazerd zijn.

En vanavond willen ze ons alvast met die van volgend jaar belazeren.

Dit kunnen en mogen we niet nemen, zeker omdat -dat zal duidelijk zijn- Smit met de rug tegen de muur staat.

Onze strijd is hard, maar bedenk wel dat als wij doorgaan Smit onherroepelijk door de knieën gaat. En we staan niet alleen.

Uit het hele land stroomt op dit moment het solidariteitsgeld werkelijk binnen; geld van de werkende bevolking, die met groot respect voor onze strijd achter ons staat.

Mensen, laat je stem vanavond horen en zorg ervoor dat we de overwinning, die binnen bereik ligt, ook pakken!

Het Stakingskomitee.

De directie van Smit Internationale Havensleepdiens B.V. en Smit-Vos B.V. maakt het volgende bekend:

Op initiatief van de thans werkende havensleepbootbemanningen bij Smit Internationale te Rotterdam hebben zaterdag gesprekken plaats gevonden met vertegenwoordigers van de stakers, in aanwezigheid en met daadwerkelijke steun van de adjunct-directeur van het Gemeentelijk Havenbedrijf, de heer Chr. van Krimpen, en een vertegenwoordiger van de havenloodsen, de heer J.J.H. van der Schaaf, hoofd havenloodsdienst. De bij deze gesprekken aanwezige, thans werkende bemanningen, hebben op hun beurt contact gezocht met hun directie. Gebleken is dat bij de drie betrokken partijen in het arbeidsconflict bij Smit Internationale, te weten de directie, de werkwilligen en de stakers, de sterke wil leeft om uit de impasse te geraken.

De verschillende gesprekken hebben geleid tot een voorstel aan de stakers welk voorstel de steun geniet van de directie van Smit en waar het Gemeentelijk Havenbedrijf zich geheel achterstelt.

Het voorstel omvat de volgende vier punten:

- er wordt een uitkering ineens gedaan aan het varend personeel van de havensleepdiensten, die ongeveer overeenkomt met de uitkering die de vervoersbond FNV enige weken geleden, tijdens de staking bij de havenbedrijven aan zijn leden heeft gedaan. Er kan geen enkel misverstand over bestaan, dat aan deze uitkering niet door Smit wordt mede betaald. Het Gemeentelijk Havenbedrijf zal voor de financiering zorgdragen. Aan de uitkering wordt de voorwaarde verbonden, dat het werk blijvend en algeheel wordt hervat.
- er wordt een lijst van namen opgesteld van varende personeelsleden der havensleepdiensten, die, met behoud van salaris, maximaal twee maanden op non-actief worden gesteld, omdat zij geacht worden door hun optreden in een omstreden positie te zijn gekomen. Deze personeelsleden dienen zich gedurende deze periode te onthouden van enigerlei actie of daden, die het normaal functioneren van het bedrijf zouden kunnen verstoren. Voorts zal een Commissie van Goede Diensten (CvGD) worden geformeerd die tot taak heeft te onderzoeken welke stappen aanbeveling verdienen voor het waarborgen van een normaal functioneren van het bedrijf in de naaste toekomst. Tot deze taak behoort ook het bestuderen van het functioneren van de OR en het doen van aanbevelingen terzake van de hierboven genoemde lijst van personen. Deze CvGD zal onder voorzitterschap staan van iemand die het vertrouwen geniet van alle betrokkenen, en voorts bestaan uit een lid dat geacht wordt het vertrouwen te genieten van het personeel, welk lid wordt aangewezen door de vervoersbonden FNV en CNV, en een lid dat geacht wordt het vertrouwen te genieten van de Smit-directie, welk lid wordt aangewezen door de gezamenlijke Rotterdamse sleepdienstbonden. De CvGD is onafhankelijk en doet bindende uitspraken.

- 2 -

- voor de directie van Smit is het bespreekbaar dat de aangiften terzake van gepleegde strafrechtelijke vergrijpen aan eigendommen van het bedrijf, worden ingetrokken.
- over bovenstaande drie punten moet een schriftelijke stemming worden gehouden onder alle varende personeelsleden, waarvan de geheimhouding door onafhankelijke derden wordt gewaarborgd.

Dit voorstel is zaterdagavond aan de vertegenwoordigers der stakers overgebracht door een delegatie van het varende, werkwillig personeel, in aanwezigheid van het hoofd van de havenloodsdienst. De stakersvertegenwoordiging bestudeert thans dit voorstel en legt dit voor aan zijn achterban.

zaterdag, 6 oktober 1979
20.00 uur.

PERSBERICHT

De raadscommissies voor Algemene Zaken, Financiën en Haven en Economische Zaken hebben in een gezamenlijke vergadering vanmiddag ingestemd met de voortgezette pogingen van de gemeentelijke havenloodsen om in overleg met alle betrokkenen een oplossing te zoeken voor het sleepboot-conflict.

Zoals bekend, kwamen de loodsen, onder auspiciën van het Gemeentelijk Havenbedrijf en gesteund door het college van B & W, afgelopen weekeinde met het voorstel van (onder andere) een uitkering ineens aan het varend personeel van de haven-sleepdiensten, op te brengen via het Gemeentelijk Havenbedrijf, dat daarvoor de nodige bronnen zou trachten aan te boren. Voorts zou een commissie van goede diensten moeten worden gevormd.

Met name deze punten zijn thans onderwerp van nader beraad tussen havenloodsen en de Vervoersbond FNV, waarbij ten aanzien van de uitkering ineens geldt dat gezocht wordt naar een resultaat dat ligt in het verlengde van het voorstel van afgelopen weekeinde en waarbij ten aanzien van de commissie van goede diensten geldt dat deze tot taak moet krijgen te onderzoeken welke stappen aanbeveling verdienen voor het waarborgen van een normaal functioneren van het bedrijf van Smit-Internationale in de toekomst.

In deze fase van het conflict zijn de gezamenlijke raadscommissies van mening dat het niet de gemeente is die een financieel gebaar moet maken, omdat men dit in eerste instantie een zaak acht van de meest betrokken partijen. Wél is men bereid om in een andere situatie over deze aangelegenheid opnieuw overleg te plegen.

Rotterdam, 9 oktober 1979

Bureau Voorlichting & Publiciteit Gemeente Rotterdam.

Haven van Rotterdam

Havenbedrijf der Gemeente Rotterdam

Galvanistraat 15 Rotterdam
telex: algemeen 23077
kapiteinskamer 24045
gevaarlijke stoffen 25720
telegrammen:
Eurogate Rotterdam
postgiro 4466

Postbus 6622, 3002 AP Rotterdam

A a n
het varend personeel
van de Rotterdamse
havensleepdiensten

uw kenmerk	afdeling	telefoon (010) 89 69 11
uw brief	ons kenmerk	doorkiesnummer
betreft	Dir.	datum
arbeidsconflict		11-10-1979

Hierbij gelieve U aan te treffen het aanbod van de Gemeente Rotterdam met betrekking tot een oplossing voor de huidige werkonderbreking. Dit aanbod heeft mede de instemming van Smit Internationale, vertegenwoordigers van het bedrijfsleven in de haven en de vervoersbond FNV.

U wordt verzocht na invulling, het stembiljet in de voorgefrankeerde witte enveloppe te doen (geadresseerd aan het Havenbedrijf der Gemeente Rotterdam) en deze daarna dicht te plakken en deze enveloppe te posten voor vrijdag 12 oktober 1979 voor 12 uur des middags.

De retourgezonden enveloppen met stembiljetten zullen ongeopend ter hand worden gesteld aan en worden gecontroleerd en geteld door notaris mr. R. Nouwen te Rotterdam. De telling zal zaterdag a.s. geschieden. De uitslag wordt onmiddellijk via de persmedia bekend gemaakt.

Rest mij nog te verklaren dat het Gemeentelijk Havenbedrijf hoopt dat deze poging om het gerezen conflict op te lossen, met U aller medewerking slaagt.

DE DIRECTEUR VAN HET HAVENBEDRIJF,

drs. F. A. F. Scheurleer

bijlagen: 4

HAVENBEDRIJF DER GEMEENTE ROTTERDAM

Na diverse voorstellen, zowel van de zijde van de directie van Smit Internationale als van de zijde van het stakingscomité wordt U hierbij het definitieve aanbod van de Gemeente Rotterdam aangeboden. Dit voorstel is tot stand gekomen na overleg met Smit Internationale, de Vervoersbond FNV en vertegenwoordigers van het personeel. Het gestelde onder punt 1 is evenwel voor uitsluitende verantwoordelijkheid van het Havenbedrijf der Gemeente Rotterdam.

Dit aanbod omvat de volgende punten:

1. Er wordt een uitkering gedaan aan het varend personeel van de havensleepdiensten, die het karakter heeft van een sociaal gebaar.
Deze uitkering kan zeer uitdrukkelijk niet worden gezien als een nabetaling over 1979 van f.28,50 per week, noch als een uitkering voor gestaakte dagen.
Bij deze uitkering wordt geconstateerd en erkend dat alle partijen in het huidige conflict fouten hebben gemaakt. Daardoor ligt het in de rede deze eenmalige uitkering te verstrekken buiten alle bestaande loonafspraken om.
De uitkering bedraagt f.1000,-- netto en zal op zo kort mogelijke termijn worden uitgekeerd via het Havenbedrijf van de Gemeente Rotterdam. De gemeente heeft zich ervan overtuigd dat de daarvoor benodigde externe bronnen aanwezig zijn.
2. Smit Internationale is bereid de uitkering van de 53e week als voorschot met spoed uit te betalen na de werkhervatting.
3. Er wordt op korte termijn een Commissie van Goede Diensten in het leven geroepen die tot taak heeft te onderzoeken welke stappen aanbeveling verdienen voor het waarborgen van een normaal functioneren van het bedrijf in de nabije toekomst voor wat betreft de interne sociale verhoudingen.

-Tot de taak-

Tot de taak van de commissie behoort:

het bestuderen van de interne verhoudingen binnen het bedrijf, de relatie tussen directie en personeel, de werking van de Ondernemingsraad.

Deze Commissie van Goede Diensten zal onder voorzitterschap staan van iemand die het vertrouwen geniet van alle betrokkenen en voorts bestaan uit een lid dat geacht wordt het vertrouwen te genieten van het personeel, welk lid na raadpleging van de leden zal worden aangewezen door de vervoersbonden FNV en CNV en tenslotte een lid dat geacht wordt het vertrouwen te genieten van de Smit-directie, niet zijnde een lid der directie, welk lid wordt aangewezen door de gezamenlijke Rotterdamse sleepdienstondernemers.

De commissie geeft haar oordeel in volledige onafhankelijkheid. De commissie zal worden gevraagd haar bevindingen binnen enkele maanden aan de betrokken partners uit te brengen. De conclusies van de commissie zullen door alle betrokkenen in ernstige overweging worden genomen.

4. Alle aanklachten van de zijde van de directie van Smit ter zake van veronderstelde strafrechtelijke vergrijpen worden ingetrokken, terwijl van de zijde van betrokken personeelsleden de bereidheid is uitgesproken deze eveneens in te trekken.
5. Smit Internationale zal een bedrag van f.28,50, waarvan sprake is in de haven-CAO, met ingang van 01-01-1980 ook laten gelden voor het sleepbootpersoneel, in de zin zoals tussen Smit Internationale en de vervoersbonden FNV en CNV al is overeengekomen.
6. Over dit volledige pakket zal een geheime schriftelijke stemming worden gehouden onder alle varende personeelsleden.
7. Alle thans nog niet varende personeelsleden gaan op maandagmorgen 15 oktober a.s. om 07.00 uur opnieuw aan het werk, of zoveel eerder als mogelijk is.

-o-o-o-o-o-

11 oktober 1979

HAVENBEDRIJF DER GEMEENTE ROTTERDAM

MEDEDELINGEN

1. Alle personeelsleden die werkzaam zijn bij de ondernemingen Van Ommeren, Mars en Hudig & Veder worden verzocht eveneens het stembiljet in te vullen.
Op hen zijn echter uitsluitend de punten 1, 5, 6 en 7 van het aanbod van de Gemeente Rotterdam van toepassing.
2. De personeelsleden, die strafrechtelijke aanklachten hebben ingediend verwijzen volledigheidshalve naar de inhoud van de door hen uitgegeven persverklaring.

-o-o-o-o-o-